

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bul Reg Ferdinand 4. Telefon: 151. — Sürgőnycim: Közlöny, Arad. — Az Aradi Nyomda vállalat tulajdona, kiadása és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel

ARADI KÖZLÖNY

Felirattal: Évente 840, félévire 420, negyedévre 210, havonta 70 Lej. Külföldre havonta 50 Lejelt több. —: Egyes szám 3 Lej. Vasárnap 5 Lej. —: Bucarestben 50 bani felár. —: Hirdetések tarifá szerint. —:

49-ik évfolyam, 187. szám

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

Péntek, 1934. augusztus 24

Firenze után

A Dunamedence politikai és gazdasági kérdéseit sodorták újra ellenállhatatlan következetességgel a világpolitika homlokterébe azok a megbeszélések és megállapodások, amelyeket Ausztria kancellárja kötött Firenzében Olaszország diktátorával.

Az események okozati összefüggései, attól a pillanattól kezdve, hogy Dollfuss kancellár kiszendvedt a bécsi kancellári palota egyik terméke piros plüssdiványán, egészen addig, amíg Schuschnigg, az új kancellár „pihenni indult” Nizzába. — nem hozhatott meglepetéseket a középeurópai kérdések egyetemes ismerője számára sem. Érthető volt, hogy az új osztrák kormány csak azt az olaszbarát politikát követheti, amit még Dollfuss kezdeményezett és ezt az elhatározást csak megerősítették azok a horogkeresztes próbálkozások, amelyek a német harmadik birodalom karjai közé kívánták kergetni az osztrák népet. A Brenneren felvonult olasz hadtestek az egész világ előtt nyíltan dokumentálták, hogy Mussolini nem hajlandó tétlen kézzel nézni, hogyan eszik meg a kis Ausztriát a „Drang nach Osten” nagyérvényű imperiális és a realpolitikai kényszer ezuttal mindenben megfelelt az eddigi politikai vonalvezetés számára is, hogy az olasz-osztrák barátság még jobban kimélyülhessen a bécsi láz akasztófakötéllel gyógyított, megtorló napjai után.

A firenzei egyezmény — elhangzottak már róla a felelős nyilatkozatok is, — elsősorban azt célozza tehát, hogy Ausztria független maradjon továbbra is a Dunamedence északnyugati kapujában. Suvich olasz államtitkár szavaiból, kettős energiával hallhattuk kicsendülni, hogy mennyire fontos az olasz külpolitikának ez az annyira veszélyeztetett függetlenség, amely kerülő utakra kényszeríti a francia külkereskedelmét a balkáni piacok felé, míg ugyanakkor egyre jobban összekovácsolja azokat az államokat, akik elsőnek jegyezték alá a római egyezmény gazdasági és politikai megállapodásokat. Ausztriának számszázalékos mélyült érdekeltsége az olasz külpolitikában nemcsak azt jelenti, hogy az olasz külpolitika északi és északnyugati határa — Baldwin hasonlatával élve, egész az osztrák-német, osztrák-cseh és osztrák-svájc határig terjed, de azt is, hogy Szicília legdélibb csucsától, Ausztrián és Magyarországon át, egészen Lengyelországig, de délkeletre Romániáig, Bulgárián át pedig az új Törökországig nyírt biztonságosan összefüggő területet a maga ipari gazdaságpolitikai törekvései számára. Az osztrák-magyar-olasz-bolgár gazdasági egyezmények hálózatát így vitte át a firenzei egyezmény súlypontját Bécsből a Dunamedence közepe felé, új feladatok és kérdések elé állítva elsősorban is a francia külpolitikát a vele összefüggő kisantant-államszövetség és a tágabb értelemben vett Balkán-államszövetségek gazdasági és politikai organizmusaival egyetemben.

Az események sorozata még korántsem érkezett a befejezéshez. Firenze után — Viareggio gondos megkerülésével — Nizza felé haladt Schuschnigg kancellár útja, ahol állítólag francia- és kisantant-államférfiakkal lesznek még bizalmas megbeszélései. Nem volna meglepő, ha arról olvasnánk holnap, holnapután indiszkrét sajtó-leleplezéseket, hogy Barthou is arra járt, amerre Titulescu élvezi Aix les Bainsben a nyáruzó örömeit, sőt Baldwin is ott nyaral valahol a francia tengerparton, egy macskaugrányira Nizzától. Barthou és Mussolini őszre jelzett találkozását az események könnyen siettetethetjük és az is bizonyos, hogy a francia külpolitika útja Prágán, Varsón, Bucarestin, Belgrádon és Szófián ke-

„Véget kell vetni a közpénzek tékozlásának” mondotta Tatarescu miniszterelnök a targulju-i gyűlésen

A legégetőbb problémákkal foglalkozott a miniszterelnök — Nyilatkozat a külföldi kölcsönről — A kormány jövő programja — A zavargások fészkei még mindig nem tűntek el — Szigorú intézkedések az álhírek terjesztői ellen

Targuljuból jelentik: A kormány targulju-i minisztertanácsán nagy érdeklődés mellett mondotta el Tatarescu miniszterelnök a politikai körökben fokozott érdeklődéssel várt beszédét, amelyben választ adott a nemzeti-parasztpárt legutóbbi bucurestji bankettjén elhangzott állításokra is.

— A kormány párti államférfiai elődjének tetteit mindig bátorság jellemezte — mondotta előljáróban a miniszterelnök — gondolatai ki-termelésében és állhatatosság azoknak megvalósításában, hogy alkalmazkodjanak az idő szelleméhez. Ezek a tradíciók adják meg a kereteit annak, hogy a kormány eredményeiről emlékezhessem meg, január harmadika óta, amidőn olyan időben vettem át a hatalmat,

amikor úgy látszott, hogy anarchia fenyegeti az országot.

A kormány számúzi a közigazgatásból a politikát

— Mik a jövő kormányprogramjának feladatai? Elsősorban is az állami közigazgatás egyszerűsítése, a tisztviselők számának le-szállítása a kormány racionalizálási programjával kapcsolatosan — jelentette ki a miniszterelnök, majd a következőket mondotta:

— A belföldi kölcsön csak a hadsereg szükségleteit fogja fedezni.

A kölcsön értékét garantálja az a körülmény, hogy a kölcsönt jegyző nagyvállalatok és általában mindenki adómentességet és a kifizetéseknel esedékessé váló különböző prémiumokat fognak élvezni. Ez utóbbiak kiosztása sorshuzás útján történik, részleteket később közlünk a nyilvánossággal. Általában a Mateendoi a nemzeti szolidaritás munkáját kell hogy jellemezzék és ennek jegyében mindenkinek meg kell hoznia a maga áldozatát.

— A Holnap ugyancsak nagy problémákat tartogat a kormány számára, amely el van készülve rá, hogy megoldja őket. Legelsősorban is idetartozik

a közigazgatási apparátus megtisztítása a politikától,

a közigazgatás folyamatosságának megteremtése, amely az állami gépezet stabilitását fogja eredményezni. Lehetetlenség továbbra is fenntartani a garnituraszerű rendszerét: ha változik a kormány, úgy csak a tőltisztviselők változhatnak vele, de a közigazgatási gárdának helyén kell maradnia. Ezekben a koncepciókban új közigazgatási törvényt készít a kor-

resztül, végül is Rómába kell, hogy vezessen, hogy megtalálhassa a legkézenfekvőbb utat Bécsen és Budapesten át is Bucaresti-Ankara, valamint Belgrád és Athén felé.

Korai volna a nagy őszi külpolitikai események elébe vágni. Ma csak annyi bizonyos csupán, hogy Ausztria függetlenségének politikai problémája az egész Dunamedence gazdasági normalizálódásának komplikált problémájával, s ha valóban addig fejlődnek az ügyek, hogy a francia külpolitika belátja

Felelősségünk tudatában az újjáépítés nagy művére törekedtünk anélkül, hogy befolyásolni hagytuk volna magunkat. Nagy deficitet örökölt a kormány a tekintély, rend és bizalom válságával együtt, munkánk és hozzáértésünk folytán sikerült rendet teremtenünk. A közpénzek tékozlásának kell véget vetnünk, az adózók terheit kell csökkentenünk, az ipart kell felénkíteniünk, hogy a viszonyok javulása elérkezhesse. Ezt a célt szolgálja törvényhozásunk munkája, amely eddig is a konverzió segítségével biztosított eredményeket. 1934. november 15-én kezdődnek az első konverziós fizetések: ez az időpont nem változik, mert a kormány nem járul hozzá semmiféle halasztáshoz. Rendeztük ugyancsak a külföldi fizetések összekuszált problémáját is és

minden okunk megvan rá, hogy bizalommal és optimizmussal tekintsünk a jövőbe.

mány, amelynek legalább is tíz évig kell érvényben maradnia változatlanul, hogy meg-hozza a maga eredményét.

— A jövő munkaprogramját, a nemzeti munkát, három vezérelv karakterizálja — mondotta a továbbiak során Tatarescu. —:

1. A földművelés ipariizálása. 2. az ország természeti kincseinek kihasználása. 3. a nemzeti munka átszervezése.

A földművelésügy ipariizálásának munkájában az egyházak, az iskolák éppen úgy kell hogy vegyék a maguk részét, mint mindenki másnak. Az ország természeti kincseinek kihasználását a termelés fokozása után kívánjuk megvalósítani: ennek sikere feltétlenül eredményezi ezt a pénzügyi konszolidációt is, amelyre szüksége van a gazdasági életnek. Szükséges, hogy különösen az ipari termelés fokozódjék, különösen azokban a cikkekben, amelyeket külföldről kell importálnunk. A nemzeti munka átszervezését viszont a nemzeti hasznosság szempontjából fogjuk végrehajtani és fő programpontja ennek a munkacsoportnak az utak újjáépítése lesz.

— Különösen fontos programpontja a kormány — folytatta beszédét Tatarescu — a hadsereg reorganizálása. Felelős férfiaknak egyformán kell vigyázni arra, hogy hadseregünk technikai felszerelése gyors és megfelelően nagy áldozatokkal tökéletesítessék. A kormány kérni fogja a nemzetet, hogy hozza meg áldozatát, mert csak így lehet el-

annak szükségességét, hogy az olasz külpolitikával együtt, egy közös gazdasági platformra lépjen, úgy az első reális kísérlet törté-nik Briand óta arra, hogy felszabadítsák Középeurópát a gazdasági háború és a politika válság levegőtlen lidércnyomásai alól és az egyenlőség és a biztonság elvei alapján alakíthassák meg a közös gazdasági érdekek kiegyensúlyozott frontját, amelynek védelmé alatt új Európa épülhet ki a Duna völgye körül.

érni és elkerülni azt, hogy ne későn ébredjünk tudatára az elmulasztott intézkedéseknek.

Erre a célra a kormány új speciális alapötletet készít,

amelyet ugyancsak speciális jövedelmekből tart fenn.

— Nagyjelentőségű programmpontunk a további harc az analfabetizmus ellen. *Anghelescu* közoktatásügyi miniszter új programjának szellemében. Új szociális politikát kell megvalósítanunk, amely megnyitja a jövő fejlődés útjait. Békét és rendet követel ennek a programnak a realizálása, amely nem tűrheti az izgatás professzionistáinak, a demagógia speciálistáinak aknamunkáját, akik mindig készek a kormány ellen bujtogatni.

Az álhírek kampánya, a tudatos ferdtetés és az intézményesített hazugságok kampánya az alkotmányrevízió hírével kezdődött.

hogy emlékeztessen a parasztlámpa megszerzésének gondolatával. A parlamentarizmus munkájának diszkreditálása és az a gondolat jellemzi ezt a mentalitást, amely a szenátus jelentőségét kívánja megszüntetni. Ie kell győznünk minden ilyen próbálkozást — jelentette ki a miniszterelnök.

— Az alkotmánymódosítás csakis a korona hozzájárulásával lehetséges és mi fenntartjuk magunknak azt a kötelességet, hogy mindenben a korona intencióinak megfelelően járjunk el.

— Az agitáció aknamunkája a kivételes intézkedések megszüntetését is propagálja — mondotta a miniszterelnök. — Ki kell jelentenem, hogy bár azok az okok, amelyek ez intézkedések létrehozására késztették a kormányt, lényegileg már megszűntek.

a zavargások félszék még mindig nem tüntek el teljesen.

Vállalom a felelősséget, mert inkább vádoljanak visszaéléssel, mint azzal, hogy gyengék voltunk helyeinken.

Ezekután *Tatarescu* teljes részletességgel és energikus szavakkal kelt ki mindazon híresztelések és legendák terjesztői ellen, akik nem átalították a korona körül szervezni meg rendszeresen rágalomhadjárait.

Ezek a hírek alaptalanok és terjesztők örültek, akik abban reménykednek, hogy a kávéház hiszékenységre támaszkodva, folytathatják misztifikációikat.

Beszéde végén energikus intézkedéseket helyezett kilátásba a miniszterelnök a politikai nyugtalanság és a hamis legendák terjesztői ellen.

— Mi, akik csak utólag csatlakoztunk a restaurációhoz, a trón érdekeit lojálisan szolgáljuk s mert odaálltunk a korona védelmére, teljesítjük is kötelességünket. Az ország lelkiismeretéhez apellálunk azok ellen, akik meg akarják mérgezni a román lelkiismeretét. A kormány ismeri és teljesíti kötelességeit a tá-

galmaszásokkal szemben, mert reális cselekvésekre van szükség a demagóg izgatások helyett.

A miniszterelnök nagyhatású beszédének végén felolvasták *Dinu Bratianu* országos pártelnök levelét, amelyben *Tatarescu* programja mellett vallott hitet.

Az egyes országrészek képviselőinek felhívása után *Tatarescu* bezárta az ülést és kijelentette, hogy a liberális-párt tulajdonképpen ma kezdte meg kormányzását, amely alatt megvalósítja az összes programpontokat. Az értekezlet után a képviselők *Poianán* a miniszterelnök vendégei voltak, majd délután öt órákor visszautaztak a fővárosba.

Uj korszakot nyitottak Európa történetében a firenzei tárgyalások

Az osztrák—olasz egyezmény főbb pontjai — Európának nincs többé oka idegességre — A kisantant-államok álláspontja

Schuschnigg elrendeli Ausztriában a népszavazást

Az osztrák—olasz politikai tárgyalásokkal kapcsolatosan az *Intransigeant* a Nizzában üdülő *Schuschnigg* osztrák kancellárral csinált interjút, amelyben leírja, hogy mit tartalmaz az osztrák—olasz egyezmény. A lap szerint az egyezmény főbb pontjai a következők:

1. *Ausztria* lekötötte magát *Dollfuss* politikájához, a *Dollfuss* által kijelölt irányvonalaktól a jelenlegi osztrák kormány semmiben sem tér el.

2. *Olaszország* újból kötelező ígéretet tett arra nézve, hogy *Ausztria* függetlenségét és területi érinthetőségét mindenki ellen szembe garancia.

3. *Ausztria* és *Olaszország* a római paktum pontjainak értelmében még jobban elmélyíti a két ország közötti kereskedelmi kapcsolatokat.

4. *Olaszország* *Ausztriának* szabad kereskedelmi zónát biztosít *Olaszország* északi tengerpartján.

5. *Ausztria* az *Olaszország* által rendelke-

zésére bocsátott szabad zónában kereskedelmi képviselőket s valamely olasz kikötőben önálló kereskedelmi hajórajt létesít. A hajórajt öt egységből áll.

6. *Olaszország* bizonyos újabb vámkezelvényeket biztosít bizonyos osztrák árucikkek számára.

7. A két szomszédos ország az év folyamán több ízben elküldi diákjait és tanárokat egymás iskoláiba.

8. A két szomszédos állam egymás alatt valóinak bizonyos könnyebbségeket szerez a szomszédos országba való utazás alkalmával.

9. *Olaszország* és *Ausztria* felhívással fordulnak a többi dunai államokhoz, melyeket felszólítanak, hogy csatlakozzanak a római három egyezményhez.

A *Matin* és a *Le Temps* a firenzei megbeszélésekkel foglalkozva szinte egyöntetien azt írják, hogy a két miniszterelnök között létrejött megállapodás tulajdonképpen

A szabadlegény

Irtta: Ifj. LAZAR ISTVAN

A jegyző odaát volt a szomszéd községben s addig sógora, a piroszposzgas *Takács*, a segédjegyző helyettesítette. Almosan bóbiskolt a földspadlóju szobában s a falmelletti padon szép, szabályos sorban ült a jegyző három kislánya. Kezük serényen járt. Kötögettek szorgalmasan, hiszen el kell készülniök a kiszabott munkával, az öt sornyi kötéssel a harisnyaszáron, amit *Halász* papa elindulása előtt kijelölt. Anyjuk, a szép, fiatal jegyzőné, az ablak mellett varrogatott.

— Irénke — szólt nagyobbik lányára —, segíts Jolánnak. Látod, hogy nehezen boldogul.

Jó lány volt Irénke és segített volna Jolánnak, de inkább kifelé figyelt. A tölgyfaajtó kicsapódott s egy vállas, pirosarcu legény lépett a szobába. Le sem vette a kalapját, úgy állt meg az ajtófa előtt.

— Adj' Isten, tekintetes segédjegyző ur, — köszönt előre csak úgy félvállról.

Takács mehökkenne nézett rá.

— Adj' Isten neked is, Péter.

A gyerekek is megilletődve nézték a hatalmas embert, amint döngő járással az asztal elé ment. Szinte huppogott a föld a lába alatt.

— Elgyűttem...

— Mi járatban vagy? — szorongott a segédjegyző.

— Az írásaimér'...

— Meglesz, Péter. Nyugodt lehetsz.

A legény képe elsötétült.

— Jó régen beadtam, a jegyző ur vette át, — rántott egyet a vállán tiszteletlenül. — Itt is lehetne már...

A segédjegyző kedveskedve mosolygott. Idősebb, fáradt ember ő már, nem alkalmas arra, hogy ilyen bikaerős legénnyel kötekedjék.

— Cseppet se félj, Péter fiam. Egy-két nap s csak leérkezik. A lakhatásod is biztos lesz, hiszen rendes ember vagy...

A jegyzőné előbbre jött s nézegetni kezdte a feltettkalapos legényt. Péter pedig csak gondolkozott, majd ököibe szorította hatalmas tenyerét s

lassan, óvatosan, de erélyes mozdulattal eresztette az asztal szélére, hogy belerezzent a kalamaris.

— Azér'! — hangsúlyozta a szó végét. — Meg is legyen... mer' aztán...

A segédjegyző csak pislogatott. Halászné pedig — kardos menyecske —, öretett kézzel lépett a legény elé.

— Aztán mért?

Péter legény végigmérte lekicsinylő tekintettel, ahogy az asszony népet, a cserfességet lenézi az ember.

— Mer' a jegyző ur...

— Mi van vele? — csattant fel az asszony haragosan.

— A bélyegpizt is átvette ám, — villant fel a szeme gyanakvón. — És a negyedik hete várok...

A jegyzőné belesápadt a gyanúsításba. Szeme kerekre táglult, majd összeszűkül, mint a haragos macskáé.

— Mit?... Mit mondtál?...

— Csak azt, — biccentett féloldalavást. — Megértheti a tekintetes asszony.

— Liza, ne... — csillapította *Takács* ijedten. *Halászné* arca kipirult. Fiatal alakja megnyúlt, ahogy egészen a legény elé állt.

— Meg én, megértettem, — bölintott és föl-emelte a kezét. — Ez pedig a tied...

Akkora pofont adott a szálás legénynek, hogy szinte harsogott a szoba. A kalapja is lerepült.

Péter a képéhez kapott. Valami furcsa, szintel bárgyu vonás ömlött szét a szája mellett, amint az asszonyra bámult. Nagyokat nyelt s az erek kidagadtak a nyakán. A foga megcsikordult, majd lehajolt a kalapjáért.

— Ez... ez igen... — ropogtatta a szót. — Igen...

Megfordult hirtelen s kiment az irodából. Tétován járt, észre se tért még talán. Csizmakopogás behallatszott a zárt folyosó kópádimentumáról.

A gyerekek halkán szepegték a sarokban, *Takács* segédjegyző pedig remegő térddel állt az asztal mellett, mint aki odakövült.

— Lizi, jaj, te Lizi... tudod-e, mit tettél?

Az asszony már lecsendesedett, szinte szégyelte magát.

— Hogy mit? Hát képen vágtam ezt a szemtelen legényt...

— Ó, Istenem, — csóválta fejét elkeseredetten. — Hiszen ez a híres bakonyi betyárnak, *Savanyu Jósának* az első szabadlegénye volt...

H.

Csendesen botorkált *Halász* jegyző a szőlők alatt, az országut szélén. Éjszakába szaladt az idő. Távolságról odahallatszott a faluja nesze. A fény is oda-odavillogott a fák közül.

Néhány lépéssel odább, a kanyarodó országut közepén, egy sötét árnyék áll mozdulatlanul. Kicsit megrezzent *Halász* jegyző, de azért csak tovább ment gépiesen.

A szétvetett lábu alak megmozdult és megpöccentette a kalapját.

— Aggy' Isten, tekintetes jegyző ur.

— Ki az? — kérdezte jó hangosan.

— Én, a Péter.

Megbillent *Halász* lelkében a bátorság. A Péter! A híres szabadlegény. Hídeget érzett a háta közepén.

— Mit akarsz, Péter?

— Hát csak megvártam a jegyző urat.

— Csendesen álldogáltak.

— Jól tetted, Péter — szólalt meg nagysókára. — És aztán mért?

Kacarászni kezdett a legény, majd elgondolkozott.

— Behíván a jegyző urat. Itt a konyhónk... ha megtisztelné...

Ólmos nehéz volt a szava s ólom-nehéz lett *Halász* jegyző lába is. Gondolatok futkároztak benne, mint a felzavart hangyák, lassan és riadtan.

— Be mer gyönni? — sandított feléje villogó nézéssel.

— Mért ne? — emberelte meg magát a jegyző. — Menjünk.

Péter előre indult. Némán bukácsolt utána a jegyző a göröngyös földiken át. Akkor sem szólt, mikor a legény kinyitotta előtte az ajtót, csak belépett csendesen. Háta mögött a legény már elzárta az utat.

— Adjon Isten!

a dunai államokhoz intézendő felszólításnak tekinthető.

Olaszország és Ausztria felhívása főleg Jugoszláviának szól.

Prágai politikai körökben nagy érdeklődéssel tárgyalják a firenzei találkozó eredményeit. Hivatalos körökben máris az a vélemény alakult ki, hogy Olaszország és Ausztria felhívása a dunai államokhoz jó hatást váltott ki. Prágában azonban természetesen találják, hogy

a három kisantantállam csakis egységesen foglalhat el egy álláspontot,

a további fejleményekben. Hangsúlyozzák prágai politikai körökben, hogy a római harmas egyezményhez való csatlakozás ügyében csakis szeptember második felében történhet döntés a kisantant részéről, ugyanis a csatlakozás ügyében a szeptember 15-én összeülő kisantant-konferencia dönt.

A Telegraf párisi tudósítójának értesülése szerint Olaszország és Franciaország már a legközelebbi jövőben együtt működnek a Dunamedence gazdaságpolitikai újjászervezése ügyében. Ezzel az akcióval áll kapcsolatban Schuschnigg nizzai látogatása.

Olaszország és Prága között már korábban bizalmas természetű titkos tárgyalások indultak meg

és Prágában igen nagy a hajlandóság a római harmas egyezményhez való csatlakozás tekintetében. A lap párisi körök információjára hivatkozva azt írja, hogy Jugoszlávia ellenkezése lanyhul.

Schuschnigg osztrák kancellár az olasz újságírók előtt úgy nyilatkozott, hogy

rövidesen elrendeli a népszavazást, hogy megtudja, helyesli-e a nép Dollfuss politikai elgondolását:

a nemzeti alapon álló, független Ausztriát. A népszavazás be fogja bizonyítani, mennyire szeretik az osztrákok hazájuk függetlenségét és szabadságát.

Rómából jelentik: A lapok kivétel nélkül megállapítják, hogy

Mussolini és Schuschnigg találkozása történelmi jelentőséggel bír.

Kicsi kunyhó. Néhány méterke az egész. Középen gyengén tákolt asztal, két pad és a szegletben füstös, nyitott tüzhely. Az asztal sarkán üldögélt a Péter apja. Őszhajú öreg. A másik oldalon pedig a betyár testvére, ugyanolyan szálás, ugyanolyan őseréjű legény. Kezet fogtak.

Öblös poharakat töltött tele, majd fölemelte a magáét s a jegyző szemébe nézett.

— Ma bent jártam a faluban...

Halász némán figyelt.

— A jegyzőségen is vótam — merkelt előre komoran. — S ott vót a tekintetes asszony is...

— És mi volt, Péter? — szólt közbe a jegyző, csakhogy mondjon valamit.

— Képen teremtet alaposan! — bödült fel a betyár. — Igen alaposan.

A jegyző nagyot nézett. Torka is beszorult de aztán mégis megemberelte magát.

— Bizonyára megérdemelted, Péter — nézett szembe vele elszántan. — Ugy volt?

— Ugy, ugy — lóbálta keseredetten a fejét és a gyér lámpafénybe bámult.

Sápadtan ült a jegyző és óvatosan figyelte Pétert. A legény felállt és az ajtó mellé lépett.

— Ismeri ezt a tekintetes ur? — kérdezte komoran.

Hatalmas bambusznádbot lógott a kezében. Gömbölyű ezüstfejen tüskés, buzogányszerű kupak. Félelmetes szerszám az ember kezében.

— Nem ismerem — pislogott a jegyző az ajtó felé.

— Hát ez a Savanyu Jóska botja volt — döngötte a földre. — Ez a legkedvesebb emlékem tőle... Azelőtt kaptam, ahogy álmában elfogták...

Leült Péter az asztalhoz s kezébe temette a fejét. Lassan lóbálgatta, úgy mormogott magában. Némán nézte a jegyző s a félelem a szívébe vert.

Egyszerre felugrott Péter szilajon s fölkapta az ezüstfeji betyárbotot.

— Itt van. A tekintetes urnak adom... — nyelt egy nehézkeset. — Visek egészséggel...

Kitárta az ajtót s kibámult az éjszakába. Hümögött valamit halkán, majd visszafordult:

— A tekintetes asszonyt pedig tiszteltem...

Azok a határozatok, amelyek Firenzében létrejöttek, — írják az újságok — új korszakot nyitnak Európa történelmében. Az osztrák kérdés eddig joggal nyugtalanította az európai közvéleményt, mert olyan ütközőpont volt, amelyből könnyen messze kiható, súlyos események robbanhattak volna ki. Most ennek vége van — állapítják meg az újságok. — Európának nincs többé oka az idegességre és nyugtalanságra, az osztrák probléma megoldást nyert. Az olasz sajtó kihangsúlyozza még, hogy a Firenzében hozott határozatokhoz bármely más hatalom is csatlakozhat.

Európa gazdasági és politikai rendezését várják a firenzei egyezmény után

A bécsi hivatalos Wiener Zeitung vezércikket ír a firenzei találkozóról, amelyben hangsúlyozza, hogy egész Európa elismeri azt a tényt, hogy az Ausztriával kapcsolatos politika próbaköve az európai békének és a nemzetközi helyzetnek. Nemcsak Párisban, hanem Londonban is méltányolni kell ezt a tényt és áldozatkészséggel Ausztria segítségére kellene sietni. Az osztrák kormány abban reménykedik, hogy minden oldalról rendelkezésre fogják bocsátani a szükséges gazdasági eszközöket. A Wiener Zeitung erősen kihangsúlyozza, hogy Firenzében

olyan természetű gazdasági megállapodást kötöttek, amely csak kiinduló pontja egy általános rendezésnek.

Az osztrák kormány a Firenzében kötött meg-

állapodást csak kezdetnek tekinti és folytatni fogja fáradozásait a többi hatalom felé. A genfi népszövetségi tanácskozások alkalmával az osztrák delegáció a többi hatalmakkal is felveszi a tárgyalás fonalát és a római egyezményt olyan megállapodássá akarja kiterjeszteni, amelyben Európa minden számottevő állama résztvesz.

A Berner Tagblatt szerint, svájci politikai körökben az a felfogás uralkodik, hogy Olaszország nem sajátíthatja ki a maga számára Ausztria megvédelmezését. Ha az osztrák köztársaság védelmének megszervezéséről tárgyalnak, feltétlenül bele kell vonni a többi érdekelt hatalmakat is. Így Svájc, mint Ausztria közvetlen szomszédja is, jogot formálhat ahhoz, hogy az osztrák kérdés megoldásába belevonják.

Két tisztviselőt őrizetbe vettek a König és Lázár-cég raktárában történt tüzeset miatt

— A hajnali órákban gyulladt ki a cég állomáson lévő raktára — Bacilla állomásfőnök érdekes vallomása

Feltűnést keltő letartóztatások történtek a mai nap folyamán Aradon. Egy általánosan ismert nagy szállítótársulat két hivatalnokát tartóztattak le egy tüzesetből kifolyólag, amely az elmúlt éjszaka keletkezett. Az érdekes eset részletei és előzményei a következők:

A szerdáról csütörtökre virradó éjszaka három óra tájban az aradi vasúti állomás szerelvénye megállapította, hogy a König és Lázár ismert aradi szállítócég által a CFR-től bérelt áruraktárából füst száll az ég felé. Nyomban jelentést tettek a közelben lakó vámtisztviselőknek, míg az egyik vasutas a tüzoltóságna telefonált. Néhány perc alatt a helyszínre érkezett a tüzoltóság Chera Florián főparancsnok vezetésével és megkezdte az oltást. Kirendelték a nagy Robufecskendőt is, amely azonban — mint rendszeren — újra felmondta a szolgálatot és a Reg. Ferdinand-uton egyszerűen megállt. (Pontosan a Hartmann ócskavaskereskedő-cég előtt, figyelmeztetésül és utmutatásul az illetékeseknek arra, hova helyezendő el.) A tüzoltófőparancsnok intézkedésére a Robufecskendőt a nagy locsolóautóval, valamint az Itala tüzoltóautóval pótolták és körülbelül egy órai munka után sikerült lokalizálni a tüzet. Szerencse volt, hogy a raktár ugyszólván üresen állott, éppen szerdán este szállítottak el belőle minden árut, úgy hogy csak a tetőzet rongálódott meg.

Még az éjszakai órákban értesítették a tüzesetről a rendőrséget és már hajnalban megindult a vizsgálat, amelyet maga Vulpe Constantin főügyész vezetett Seracu Adrian vizsgálóbíróval, valamint Iancu Traian rendőrigazgatóval.

A kihallgatásokkal kapcsolatban a főügyész a vizsgálóbíróval egyetértően, szükségesnek tartotta a König és Lázár-cég két tisztviselőjének őrizetbevételét, mindaddig, amíg a vizsgálat nyomán tisztázást nem nyer a helyzet.

Csütörtökön délelőtt megtörtént a hivatalos tüzvizsgálat, amelynek során két cigárettavéget találtak. Ez azt a fellevét támasztja alá, hogy valaki égő cigárettát dobott gondatlan-ságból a szemetesládába és abból kifolyólag keletkezett a tüz. Hivatalosan is megállapítást nyert, hogy

a tüz mindössze a tetőzet egy részét tette tönkre és a CFR kára, mint háztulajdonosé, körülbelül harmincezer leire tehető, ami azonban biztosítás útján megtérül.

Az ügyészség és a vizsgálóbíró egész napon át folytatta a kihallgatásokat. Főként azt igyekezett megállapítani a vizsgálat, hogy az az olajos kóc, amelyet a raktár egyik sarkában találtak, hogyan került oda. Az eddigiek szerint egy olajjal teli hordót, amely egy másik szállítócég tulajdonát képezte, töröltek le, majd félredobták. Nem sikerült megállapítani azonban, hogy az olajos kócnak volt-e valami köze a tüzesethez. A vizsgálóbizottság egyik tagja ezzel kapcsolatosan érdekes kérdést vetett fel. Kijelentette ugyanis, hogy számos esetben megtörtént, hogy az olajjal érintkezett kóc magától is kigyullad, mert felmelegszik. A nyomozás ebben az irányban is folyik.

Kihallgatták az állomás személyzetét, valamint a szállító-cég összes tisztviselőit, akiknek a vallomásából az a következtetés vonható le, hogy véletlen szerencsétlenség történt, amiért senkisék sem vonható felelősségre. Érdekes vallomást tett Bacilla állomásfőnök, aki kijelentette a vizsgálóbizottságnak, hogy

nem csodálkozik azon, ha valaki bosszúból gyújtotta fel a raktárat, miután a König és Lázár-cégnek számos ellensége van.

Seracu vizsgálóbíró a késő esti órákban fejezte be a kihallgatásokat, majd utasítást adott arról, hogy a cég őrizetbevett két tisztviselőjét turisák holnapig letartóztatásban, amíg teljes tisztázást nyer a tüz ügye. Általános vélemény szerint már a holnapi nap folyamán megállapítást fog nyerni, hogy a két hivatalnoknak a legcsekélyebb köze sem volt a szerencsétlen esethez és újra visszanyerik szabadságukat. A kihallgatásokat az ügyben pénteken délelőtt folytatják és a fejleményeket nagy érdeklődés előzi meg. Mindenesetre szerencsének mondható, hogy a tüz kitörésekor a raktár teljesen üresen állott, úgy hogy egyetlen lej értékű áru sem égett el s így a König és Lázár-céget semmiféle kár nem érte.

CORSO-mozgó! MA PREMIER!

7¹/₂, 9¹/₂ órákor!

Zenés, táncos vigoperett

Ne csald meg a férjed!

Rosita Moreno

Mona Mária

A francia becsületrend lovagjává nevezték ki egy aradi elektromérnököt — tévedésből

Párisi nagyvállalathoz kapott meghívást egy fiatal aradi mérnök, aki a zajtalan motorok feltalálására végzett érdekes kísérleteket — A munkaügyi minisztérium tévedése folytán kitüntetés lett a munkavállalási engedélyből

Tizenkilencéves fiatalember S. János aradi elektromérnök, aki az idén végzett a charlottenburgi egyetemen és máris érdekes karrier előtt áll. S. János, aki sok ambícióval és reménnyel indul most el a karrier útján, néhány nappal ezelőtt, érdekes tévedés folytán, azoknak a sorába került, akiket a francia munkaügyi minisztérium kitüntetésre terjesztett fel Lebrun köztársasági elnökhöz — még mielőtt Párisba érkezhetett volna, hogy megkezdje küzdelmét a beérkezéssel járó hírnévért és vagyonért...

Az idén végezte csak el a charlottenburgi technikát S. János, aki már Aradon, középiskolai diák korában saját laboratóriummal rendelkezett, ahol érdekes kísérleteket folytatott. Az egyetemen sokkal nagyobb tere nyílt a kísérletezésre, hiszen tökéletes, drága műszerek állottak rendelkezésre és S. János fel is használta a kedvező alkalmat, *éjjel-nappal dolgozott, hogy megvalósítsa régi álmát — a zajtalan motorok feltalálását. Sikert is értékes eredményeket elért ezen a téren*, mielőtt azonban tovább haladhatott volna azon az úton, amelyet tehetsége és ambíciója kijelölt számára, végetért az iskolai év, haza kellett térnie Aradra. *Itthon nem dolgozhatott tovább, anyagi körülményei nem engedték meg, hogy tökéletesen felszerelt laboratóriumot szerezzen be* és S. János kénytelen volt belenyugodni abba, hogy munkáját elméleti alapon folytassa, mindaddig, amíg kedvező körülmények más helyzetbe nem juttatják. Erre hamarosan kilátás nyílt, sokkal hamarabb, mint gondolta.

A fiatal aradi elektromérnök egyik rokona Párisban él és ott előkelő pozíciót tölt be. A párisi rokon tudott a mérnök kísérletezéseiről és felismerte azoknak jelentőségét. Különösen világvárosban fontos lenne a zajtalan motor alkalmazása és *elsősorban olyan műhelyekben, ahol finom műszerekkel dolgoznak és ahol a zaj akadályozza a munka haladását. Azonkívül a zajtalan motor sokkal tartósabb, mert a kopás lényegesen kisebb. Kötelességének tartotta tehát párisi ismerősei figyelmébe ajánlani a fiatal mérnök munkásságát és az ajánlásnak hamarosan konkrét eredménye lett. Az egyik ismert párisi nagyvállalat ugyan is érdeklődést mutatott S. János kísérletét iránt, majd amikor meggyőződést szerzett azoknak hasznos voltáról,*

felajánlotta, hogy leszerződési — kísérleti mérnöki állásra.

Az ügyben megindult levelezés eredményes volt.

a párisi cég aláírt szerződést küldött a fiatal elektromérnöknek, akinek jelentős havi fizetést biztosított, hogy munkáját anyagi gondoktól mentesen folytathassa.

Egyben közölte, hogy magára vállalja a Franciaországban az idegen állampolgárok számára szükséges munkavállalási engedély megszerzését. S. János örömmel fogadta el a szerződést és a párisi gyár egyik igazgatósági tagja egy parlamenti képviselő útján benyújtotta a kérvényt a munkaügyi minisztériumhoz, amelytől kérte, adja meg a működési engedélyt az aradi mérnöknek. S ekkor történt az érdekes tévedés, amely S. Jánosból váratlanul — a becsületrend lovagját faragta.

A munkaügyi minisztérium rendben megkapta a kérvényt, amely az illetékes referenshez került. Ugyanez a referens — a nyári szabadságok miatt — intézi most a kitüntetések ügyét és ugyanakkor, amikor S. János kérvénye bekerült, a munkaügyi minisztérium

huszonhat francia intellektuelt terjesztett fel Lebrun köztársasági elnökhöz kitüntetésre. A huszonhat intellektuel a becsületrend lovagi keresztjét kapja, az ipar terén kifejtett hasznos tevékenysége elismeréseképpen.

S. János aktája véletlen tévedés folytán a kitüntetésre felterjesztettek iratai közé került és a referens nem vette észre, hogy ezáltal már huszonhétre növekedett a kitüntetésre várók száma, hanem rávezette S. János aktájára is a referátát, amely szerint a minisztérium kitüntetésre ajánlja az illetőt. A kedvező referátum alapján meg is adták a kitüntetést a névsorban szereplőknek, közöttük az aradi S. Jánosnak is,

aki elképedéssel vette tudomásul az erről szóló értesítést. *A fiatal aradi mérnök ugyanis nem tudta elképzelni, milyen érdemek folytán jutott a francia becsületrend lovagi keresztjéhez...*

S. János nyomban értesítette a történetéről párisi rokonát, aki utánajárt az ügynek és ilymódon állapította meg, mi történt. Természetesen felvilágosította a tévedésről azt a képviselőt, aki S. János munkavállalási engedélye kérdésében járt el és aki felsietett a minisztériumba és a maga részéről is megállapította, hogy a referens elnézése folytán az

Csoportos utazásnál féláru jegyeket ad ki a CFR

Kedvezményt nyújt a vasút a tanulóifjúságnak is

Bucurestiből jelentik: Ugy látszik, hogy egyrészt a társasgépkocsik versenye, másrészt az állandó ráfizetéssel lezárt üzleti évnegyedek jobb belátásra bírta az államvasutak vezérigazgatóságát, mert hetekkel ezelőtt fölvetődött az a gondolat, hogy az utazóközönség megszorítása érdekében jelentős kedvezményeket nyújtanak, a CFR. összes vonalain.

Az erre vonatkozó hivatalos intézkedéseket az alábbiakban közöljük:

Az államvasutak vezérigazgatósága új viteldij-kedvezményt nyújt utasainak, amennyiben azok csoportos utazásokat tesznek az ország területén. Egy, legalább is

20 személyből álló csoport 50 százalékos viteldij-kedvezményt élvezhet utazása alkalmánál, míg egy legkevesebb 48 személyből álló utazó csoportnak 60 százalékos viteldij-kedvezményt nyújt az államvasutak vezérigazgatósága.

Ezek a kedvezményes utazások a vasút által kibocsájtott igazolványok alapján történhetnek, melyek felmutatása alkalmával az illető vasútállomás az ellenőrző jegyek mellett egy igazoló lapot is ad az utazó csoportnak. Az igazoló lap, mint az utazási kedvezmény is, egy hónapig érvényes.

Az utazást minden utazási szakaszon háromszor lehet megszakítani, a továbbutazás alkalmával azonban láttamoztatni kell az igazoló lapot az illető állomásokon.

A vasút vezérigazgatósága az egyetemi hallgatók kedvezményes utazására vonatkozólag is újabb kedvezményeket engedett meg a nagy szünidő tartamára, amennyiben az illető egyetemi hallgatók igazolni tudják, hogy belföldi, vagy esetleg külföldi tanulmányokat folytatnak. Eddig ugyanis egy tanévre mindössze hatszori féldíjas utazást engedett meg a vasút vezérigazgatósága, amikor az egyetemi hallgatóknak nyaranként valóban igen nagy szükségük lett volna a viteldij-kedvezményre.

Az 1933-34. iskolai év nyaratól kezdve az egyetemi hallgatók korlátlan féldíjas utazást tehetnek az államvasutak II. és III. osztályain,

BUZIAS GYÓGYFÜRDŐ (Román) Nauheim

páratlan szénsavas rádióaktív sós-savas forrásvizekkel.

Bizos gyógyhatás: szív

és vérkeringési zavaroknál,

szervi, elhízásos, érlemezésedés, vesebaj, vérszegénység, izomcsúsz, hólvaghurut és kimerüléssel idegesség esetén

Női betegség

szülővárosos zavarok, fertőző betegségek, mérgezések nyomán fellépett idegbiok (Tabes etc) eseteiben a legjobb eredménnyel.

Természetes szénsavas, sós-savas fürdők, ivókurák, szakszerű orvosi kezelés.

Kitünő konyha, elsőrendű szállodák

Diétás penziók, mérsékelt árakkal. Új modern uszoda, napfényes stranddal.

A CFR vonalain 50%-os utazási kedvezmény. Állandó katonazene. Pausál-kurák az „Europa” utazási irodák útján.

Fürdőidény: május 15-től október 1-ig.

Prospektust, felvilágosítást szívesen küld:

MUSCHONG BUZIASI GYÓGYFÜRDŐ RT. FÜRDŐIGAZGATÓSÁG Buziás (Banat.)

aradi mérnök nem kapta meg a tartózkodási engedélyt, ezzel szemben kitüntették. Természetesen megtörténtek a lépések a tévedés korrigálására, úgy hogy végeredményben S. János a közeljövőben mégis megkapja a tartózkodási engedélyt, viszont törlik a becsületrend tulajdonosai sorából.

A fiatal aradi mérnök nemsokára elfoglalja új állását, amely megadja a lehetőséget az érvényesülésre és biztosítja kényelmes egzisztenciáját arra az időre, amíg munkájával hírnevet viv ki magának. Lehetséges, hogy nemsokára a világsajtóban találkozunk az aradi elektromérnök nevével, valamilyen fontos találmányával kapcsolatosan. S ekkor eszébe jut talán az a kitüntetés, amelyhez most csupán egy tisztviselői tévedés folytán jutott.

Marosi Rudolf.

Kémnek nézték, mert térkép volt nála

A színérváraljai „kémigás”

Satumaréről jelentik: Satumare-megyében Sinenvaralja községben „kém” fogtak. A kém Both Gyula nyugalmazott magyar vezérkari ezredes, a ki apósánál, Thury Sándor földbírtokosnál, a színérváraljai magyar párt elnökénél nyaral és a kataszteri hivatalban térképeket készített. Thury Sándornak Sinenvaralja határában van egy erdeje, amelyet most ki akart termelni. Arra kérte vejét, hogy menjen ki az erdőbe és vizsgálja meg, milyenek a kitermelési lehetőségek, de egyben nézze meg azt is, hogy nem szántottak-e az erdőbe bele a földmivelők?

Valamelyik tulbuzgó meglátta, amint a kataszteri vázlatrajzot Both Gyula a térképébe berajzolta. A homleto atyafi azonnal a csendőrségre szaladt és lelkesedve mesárolta, hogy egy kém, térképpel felszerelve, kémlelt a színérváraljai határt.

A csendőrség közbelépett. Both Gyulát letartóztatták és lakásán házkutatást tartottak. Természetesen eredménytelenül. Kihallgatása alkalmával tisztázta magát. A helyrajzi adatokat akarta megszerezni és a térkép Satumare-megye utainak térképe volt, amelyen ezrével van forgalomban.

Csak egy félóraig tartották fogva Both Gyulát, azután sűrű bocsánatkérések közepette szabadlábra helyezték.

Amerika tengeri flottája elindult Japán felé

Angol, francia és amerikai közbelépést követelnek Párisban Japán terjeszkedése ellen — Az eltitkolt angol-japán szerződés feltűnést keltő adatai

Londonból jelentik: A cáfolatok ellenére, erősen tartja magát az angol-japán katonai szövetség híre. A tegnapi délutáni londoni lapok újból közlik ugyan az angol külügyi hivatal cáfolatát, azonban közvetlenül a cáfolat alatt részleteket közölnek az aláírt angol-japán katonai szerződésről. A szerződés szerint a két szerződő fél jóakaratu semlegességre kötelezi magát, amennyiben a szerződő felek egyike Szovjetországgal háborúba keveredne.

Anglia egy orosz-japán háború esetében erkölcsi támogatásáról biztosítja Japánt, aminek ellenében Japán szabad kezet engedélyez Angliának Előázsiaiában és Középázsiaiában, továbbá Japán kötelezi magát arra, hogy Anglia indiai politikájába sem közvetve, sem közvetlenül nem folyik bele.

Rendkívül érdekes része a japán-angol katonai szerződésnek az a pont, melyben a két ország kölcsönösen szabad kezet enged egymásnak eddig folytatott flottapolitikájához. Ez a pont tulajdonképpen az 1928. évi londoni flottaegyezmény felrobbantását jelenti. Jelenti azonban azt is, hogy a harmadik szerződő fél,

Amerika, a flottapolitika kérdéseiben szövetséges nélkül áll szemben Japánnal.

Tokióból jelentik: Óriási izgalmat kelt a japán fővárosban az Asahi-nak, Tokió nagy független liberális lapjának cikke, amely nemcsak megerősíti a szovjetellenes angol-japán véd- és dacsövetség híreit, hanem állítólag hiteles részletekkel is szolgál. A lap palotájának kirakatablakai előtt ezrével tolong a tömeg és az izgalom tetőfokán tárgyalja a lap híradását a japán kormány és az angol megbízottak között állítólag történt tárgyalásokról.

A közvélemény nagy része most már

kezd hitelt adni az angol-japán katonai szövetség hírének,

mértékadó körökben azonban változatlanul tagadják a híradás helyességét. Hogy mennyire komolyan itélik meg a helyzetet kormánykörökben, kiderül egyrészt abból, hogy a külügyminisztérium előadója a lap cikkét nyomban megcáfolta, másrészt pedig abból, hogy azon gondolkoznak,

ne hívják-e Tokióba rendkívüli minisztertanácsra a kormányt,

amelynek tagjai ezidőszereint nyári szünetben vannak.

A szovjetellenes japán-angol katonai szövetség híre tudvalevőleg néhány nappal ezelőtt bukkant fel, ekkor azonban mind a három érdekelt állam kormánya határozottan megcáfolta.

A tokiói félhivatalos Rengo-ügynökség jelentése szerint, a szovjetkormány e hó 18-án közzétette az északmandzsuri vasutak eladási feltételeit. A japán külügyminisztérium képviselője kijelentette, hogy a japán kormány az eljárás ellen tiltakozni fog, mihelyt a moszkvai japán nagykövet megerősíti a hírt. A japánok és oroszok ugyanis megállapodtak abban, hogy az eladási feltételeket a sajtóban nem hozzák nyilvánosságra.

Párisból jelentik: A francia közvélemény aggodalommal tárgyalja a Távol Kelet eseményeit. A francia baloldal japánellenes propagandát kezdett és jegyzéket intézett ugy a francia, mint a japán kormányhoz, amelyben

tiltakoztak a legutóbbi napok eseményei miatt.

Ma megszólalt a francia jobboldal lapja is, az Echo de Paris és feltűnést keltő cikket közölt

a japán-orosz eseményekről. Sürgeti, hogy kezdjenek akciót, amely megakadályozza a japán-orosz háborút. A lap a Népszövetség teljes kudarcát látja abban, ha a háború mégis kitör Ázsiában. A továbbiakban arról ír, hogy

angol-francia és amerikai közbelépésre lenne szükség, amely megakadályozhatja Japán terjeszkedését.

Franciaország számára japán-orosz háború súlyos következményekkel járhat — írja a lap — és mindenképpen Németország malmára hajtaná a vizet. A szovjet Európa felé a háború következtében gyengül és nem valószínű, hogy Lengyelország nyomban kimélyítene Németországgal való kapcsolatát.

Váratlan vizsgálat a timisoarai piaristák főgimnáziumában

Ghibu tanár miniszteri rendeletre való hivatkozással átvizsgálta a gimnázium okmányait

Timisoaráról jelentik: Egész Erdély magyarságát érinti az az akció, amelyet Onisifor Ghibu egyetemi professzor indított a timisoarai piarista-rend ingatlanainak kisértés céljából. Ghibu, akinek nevét az erdélyi római katolikus státus vagyona iránt intézett manővereivel tette alaposan ismertté az erdélyi magyarság előtt, most a cluj-i eredménytelen kísérletek után, a Bánságba tette át működésének terepét.

Ghibu ösztönzésére Timisoara város ideiglenes vezetősége át is íratta a város nevére a timisoarai piaristák ingatlanait, annak ellenére, hogy a rend okmányokkal tudja igazolni tulajdonjogát.

A gyors átiratás ügye feletti meglepetéséből azonban tulajdonképpen még fel sem ocsudhatott a római katolikus magyarság, amikor Ghibu professzor újabb akciót indított a timisoarai magyar szerzetesek nyugalmának felzavarására. Ghibu professzor másodmagával megjelent ugyanis a piaristák timisoarai liceumában és Tóth Lajos igazgatót udvarias formák között arra szólította fel, hogy

nyújtson számára betekintést az intézmény levéltárába, mert erre neki megbízatása van.

Ghibu elsősorban is annak a kívánságának adott kifejezést, hogy szeretné a liceum nyilvánossági jogára vonatkozó okmányokat megtekinteni. Ghibu — úgy látszik — Pteancu inspektor aradi módszere volt hatással és ezt igyekezett lemásolni. Az iskolaigazgató he is mutatta a kívánt okmányt, amit Ghibu alaposan megvizsgált és megállapította, hogy az okmány meg nem támadható, sőt még csak nem is kifogásolható. Ezek után megkérdezte az igazgatót, hogy

az intézet fizetett-e 250 lejt annak idején az okmány hivatalos közzétételéért a Monitorul Oficialnak...?

A intézet levéltárában erre is megtalálták a kellő nyugtát. Ghibu ezután azt kérdezte, hogy vajon meg is jelent-e a Monitorul Oficialban az okmány. Tóth igazgató annak a nézetének adott kifejezést, hogy ha a hivatalos lap elfogadta a pénzt, nyilván meg is adta érte a kellő ellenszolgáltatást...

A kíváncsi professzor ezután egyre más és más okmányokat kéretett magához, tüzetesen átvizsgálta őket, sőt kísérőjével másolatokat is készítettek róluk. Érdeklődött a piarista-rend új címere után is, majd **kifogásolta, hogy a rendház homlokzatán**

Az amerikai sajtó élénken kommentálja azt a rendeletet, amelyet a tengerészetiügyi minisztérium adott ki és amely

az Egyesült-Államok tengeri flottáját váratlanul a Csendes Óceánra, a japán partok felé irányította.

A rendelet szerint a 48 csatahajóból álló flotta mindaddig a Csendes Óceánon marad, amíg a helyzet feszült Oroszország és Japán között.

Karbinij jelentés szerint a japán-orosz konfliktusban legutóbb némi enyhülés állott be. A mandzsu hatóságok azonban.

tegnap letartóztattak 62 újabb szovjet-orosz alattvalót,

akik mindannyian a keletkínai vasutak alkalmazottai voltak. Azzal vádolják őket, hogy a szabotázs akcióban résztvettek, támogatták a kínai kalózbandákat és többen közülük állítólag résztvettek egy összeesküvésben, amelyben azt tervezték, hogy magasrangú mandzsu hivatalnokokat meggyilkolnak. A letartóztatás hírére háborús pánik tört ki Mandzsuriában és a szovjet alattvalók kétségbeesetten menekültek az orosz területek felé.

Szent István és Szent Imre szobrai látók

még ma is. A professzor láthatólag nem tudta, hogy a két Árpád-házi magyar királyt a római katolikus egyház világszerte szentté avattatta néhány száz évvel ezelőtt.

A váratlan vendég ellátogatott a püspöki irodába is, ahol dr. Pacha Ágoston megyéspüspökkel beszélt. A püspöki aulában azt az iratot kérte, amely a piarista liceumnak a püspökség fenntartása alá való helyezésére vonatkozik. Minthogy azonban ez az irat nem csen a püspöki hivatalban, hanem a piaristák nál, rövid látogatás után Ghibu eltávozott. Hirtelint arról, hogy ellátogat az iskolánoverek zárdájába is és megvizsgálja az ottani iskolákra vonatkozó iratokat. Ez a látogatás azonban eddig még nem történt meg.

Mielőtt Ghibu a püspöki palotát elhagyta volna, ott találkozott a katolikus egyház egy magasrangú személyiségével, aki megkérdezte tőle, hogy tulajdonképpen miért is harcol olyan nagy eréllyel a katolikus intézmények ellen?

— Nem tehetek másként, — válaszolta Ghibu, — mert hiszen

az ortodoxok ugyanis állandóan azzal vádolnak, hogy tulságosan elhözöngyölünk a katolikusokkal szemben.

Reputációm érdekében kénytelen vagyok szigorúan eljárni.

— Így viszont a katolikusok tehetnek önnek szemrehányást, hogy velük szemben túlzottan kemény.

Ghibu kényszeredetten és szó nélkül mosolygott. Ezzel a méla akkorddal ért véget püspöki hivatalban tett látogatása.

**CENTRAL: 7¼ és 9¼ órakor
VACSORA NYOLCKOR.**

Béna Ferber világhírű színművének németnyelvű filmváltozata.

**Jean Harlow Maria Dressler
Lionel Barrymore Wallace Beery
John Barrymore Edmund Love**

**SELECT: Olcsó reprizhelyárrakkal!
7¼ és 9¼ órakor utoljára**

Asszonyok kegyence!

Carole Lombard Clark Gable

HIREK

Lola és a csodálatos halász

Lola az egyik nagy magyar állami színház színésznője volt. Lola szegény leány volt. Szegény és tehetséges. Kritikusai szép jövőt jósoltak neki.

Azok, akik szép jövőt jósoltak, egytől egyig tévedtek, mert Lola szerződését az új szezonra — nem újította meg a színház igazgatósága.

Lola megkapta az értesítést a színházról. Elájult. Felmosták, elrohant a színházhoz. Az igazgató azonnal fogadta.

— Mit parancsol, művész? — Nekem... felmondtak! — Fájdalom, ezt tudom. — Nem volt velem meglepődve direktor ur? — Rendkívül meg voltam elégedve. — És most egyszerre olyan tehetségtelennek tart, hogy nem újítja meg a szerződésemet?

— Elégedjek meg művész azzal, ha közlöm Önnek, hogy elbocsátásának egyáltalán nincsenek művészi okai!

Lolát nem hagyták cserben a rokonai. A rokonok, akik egyébként nem voltak tulságosan jómódúak, összeadták minden felesleges pénzüket és elküldték Lolát az Adria mellé — felejteni.

Lola nem felejtett, hanem csak sirt az Adria partján. Rendesen ott üldögélt egy parti sziklán és reményvesztetten bámult a levegőbe.

Egyszerre megszólalt mellette egy férjhang: — Madonna mia... ha nem hagyja abba ezt az éktelen sirást, minden hal elszalad a horgom elől!

Lola tovább sirt. Másnap ismét ott ült a sziklán Lola. Háttal ült a partnak. Hirtelen megszólalt mögötte az előző napi férjhang:

— Ma nem sir nagysádkám?... Lola nem fordult hátra. Dühösen válaszolt: — Mit szól hozzá? Ma nem sirok! A férfi lelépett a sziklára:

— Mit szölok hozzá? Megköszönöm!... Én ugyanis állandóan erről a szikláról halászok... Halászok számára ezen a környéken ez a legjobb szikla!

Lola nem felelt. A férfi nem beszélt tovább. Csönd volt, hosszú, nagy csönd. Messziről egy vitorlás villant a vizen. Hirtelen felugrott helyéről Lola. Egy-két lépést tett, de megcsuszott a sikos sziklán. A férfi hozzáugrott, udvarias készséggel talpraállította. Most látták egymást először. A férfi elragadtatott csodálkozással nézett a leány naptól barnított, finom arcára, röpködő, aranyugrású, kocsos hajára. A leányak is tetszett a fiatalember. Minden okkal. Csakugyan pompás fiú volt. Izmos, gyönyörű fogu, nevetőarcu fiatalember. Bemutakozott:

— Giovanni Juhász... Igen... magyar!... Itt élek gyerekkorom óta Olaszországban. Két kis bányám van a környéken Bauxitbányám. A bauxitkőzetből készül, kisasszony, az alumínium!...

Lola mindennap kiült a sziklára. Giovanni Juhász is megjelent mindennap a sziklán. Maga mellé tette a halászbótot, lekuporodott Lola mellé és beszélgetett...

A tizedik napon azt mondta Lola Giovanni Juhásznak:

— Kedves Juhász, maga elbeszélgeti velem az idejét. Miért nem halászik? Juhász nevetett.

— Minek?... A legszebb halak a — sziklákon élnek. Azokat nem lehet horogra csalni!...

— Halak?... Sziklákon?... — Csak egy... egyetlenegy... itt, ezen a sziklán... Maga!...

Giovanni Juhász a tizenkettedik napon megkérte Lola kezét. Lola igent mondott. Két hét múlva lesz az esküvő Budapesten.

Milyen különösek is a sors utjai!... Ha megújította volna Lola szerződését, a fiatal színésznő talán sohasem került volna le az Adria partjára, sohasem hozta volna össze a véletlen Giovanni Juhással, akinek két bauxitbányája van Olaszországban, egy kastélya Fiumében, egy Triesztben és egy a piemonti hegyek között... Istenem, milyen szerencsétlen maradt volna Lola, ha nem éri Budapesten az a szerencsétlenség, hogy — nem újítja meg a szerződését!...

— IDŐPROGNÓZIS. Meleg, hűlledt idő, több helyen, inkább csak keleten zivatar lehetséges.

— Maniu Szovátán. Bucurestiből jelentik: Maniu Gyula ma Szovátára utazott, ahol augusztus 30-ig tartózkodik, amikor a nemzeti-parasztpárt itt összejevetelt tart. Maniu azután visszautazik a fővárosba. A hírek szerint a maniuisták több Vaidapártit meghívtak az összejevetelre, kivéve Tileát és Manu lelkészt, ezzel szemben Vaidát magát, szintén meghívták.

— Olasz katonai repülők katasztrófiája. Rómából jelentik: Torino várostól nyugati irányban egy olasz katonai repülőgép lezuhant. A pilóta és két megfigyelője szörnyethaltak.

— Az amerikai kormány gabonapolitikája. Washingtonból jelentik: Az amerikai kormány elhatározta, hogy a nagy szárazság okozta károkdacára 1935. évben az eredeti terveikhez ragaszkodik és csak huszonöt-huszonhat millió hektár területen engedi meg a gabonaneműek bevetését.

— Összehívják Genfben a zsidók világ-nagygyűlését. Genfből jelentik: A zsidók kongresszusa ma tartotta záróülését, amelyen határozni fog azon javaslat felett, hogy 1935. augusztusában összehívja a zsidók világ-nagygyűlését Genfben.

— Magyarországon betiltották a nyilaskeresztesek lapját. Budapestről jelentik: A belügyminiszter véglegesen betiltotta Böszörményi Zoltán nyilaskeresztes vezér szerkesztésében megjelenő „Nemzeti-Szocialista” lapot. Előzőleg az ügyészség elkobozta hitfelekezetek elleni izgatás címén a lap ma megjelent számait.

Olaszországra hagyományozta palotáját egy görög multimilliomos

Gabriel Atanassulis görög multimilliomos a napokban meghalt Bucurestiben. Végrendeletében — mivel családjával haragban volt, Athén központjában levő palotáját Olaszországra hagyta azzal a kikötéssel, hogy az olasz kormány havonta hetven font sterlinget fizessen nővérének és egyik barátjának és azt is kikötötte, hogy ebben a palotában székeljen ezután az athéni olasz követség. A szobán forgó palota négyemeletes és értékét ötvenmillió drachmára becsülik. Az olasz kormány még nem nyilatkozott, hogy elfogadja-e az örökséget.

— A magyar kormány küzdelme az egyke ellen. Budapestről jelentik: Az egyke elleni küzdelem kapcsán a magyar kormány komolyan foglalkozik azzal a tervvel, hogy az ipari munkásnagnál bevezesse a családi bérrendszert, aminek az a lényege, hogy a többgyermekes munkás gyermekeinek arányában több fizetést kapjon, mint a nőtlen és gyermektelen. A statisztikai adatok gyűjtése még folyik és a kormány az érdekeltekkel felvette a tárgyalásokat.

— Toscanini autóbalesete. Bécsből jelentik: Toscanini világhírű karmestert a Brenner-hágóban könnyen végzetessé válható beleset érte. A karmester ugyanis autóján Milanóból Salzburgba igyekezett, ahol a ma esti előadást neki kellett volna vezényelni. A hágóban gépkocsija összeütközött egy másik autóval, majd fel is borult. Toscanini egy ismerős hölgygel utazott, aki súlyosan megsebesült és csodálatos véletlen folytán magának, Toscanininek semmi baja sem történt.

— Az amerikai munkanélküliség. Washingtonból jelentik: Az Egyesült-Államokban ezidő szerint 3.435.000 családos és 525.000 egyedülálló ember kap munkanélküli segélyt, míg 1.025.000 embert szükségünkkel foglalkoztatnak. A hatóságok mindent elkövetnek, hogy közmunkák révén legalább télire munkához juttassák ezeket.

— Bányalégrobbanás. Párisból jelentik: A Saint Etienne szénbányában bányalégrobbanás történt, amely egy tárnát elpusztított. Két munkás meghalt. Nyolc munkás sebesülések árán tudott megmenekülni.

— Az udvarló bosszúja. Sopronból jelentik: Kovács Lajos 21 éves kőművessegéd kétszer rálőtt Nykos István rendőrőrmesterre, akit haldokolva szállítottak a soproni kórházba. Nykos ugyanis megtiltotta, hogy a fiatalember lányának udvaroljon, már csak azért is, mert a lány csak a napokban mult 14 éves. A merénylőt letartóztatták.

— Bonyodalmak Dimitroff beutazási engedélye körül. Saarbrückenből jelentik: A saarvidéki kormánybiztosság megadta a beutazási engedélyt Dimitroffnak, a lipcei gyujtogatási per egyik felmentett vádlottjának. A kormánybiztosságnak ezt az intézkedését a horogkeresztes érzelmi német lakosság körében kihívásnak tekintik. Dimitroff ugyanis Sulzbachban a marxista pártok népgyűlésének dísz szónoka lesz vasárnap. Attól tartanak, hogy a népgyűlésen súlyos összeesapások történnek a nemzeti érzelmi és a kommunista lakosság között.

— Daladier Bécsbe érkezett. Bécsből jelentik: Daladier volt francia miniszterelnök több barátja társaságában ma délelőtt Bécsbe érkezett. A volt miniszterelnök több hetet tölt Auszriában és beutazza az egész országot.

— Pisztolypárbaiban súlyosan megsebesült a volt lengyel pénzügyminiszter. Varsóból jelentik: Mattuczenszky volt pénzügyminiszter, a Gazetta Polska felelős szerkesztője tegnap pisztolypárbaiban vívott egyik politikai ellenfelével. A párbaiban rendkívül súlyos feltételekkel vívták meg és Mattuczenszky súlyosan megsebesült.

— Repülőgép roncsa a Szajna torkolatában. Párisból jelentik: A Szajna torkolatában a halászok észrevettek egy repülőgép-roncsot a tengeren hanykolódn. Az esetről jelentést tettek a légügyi miniszteriumban, amely elrendelte a repülőgép felkutatását. Több partmenti naszád elindult a keresésre, a repülőgép-roncsot azonban nem sikerült megtalálni.

— Működni kezdett egy szicíliai tűzhányó. Rómából jelentik: Sziciliából jelentik, hogy a Stromboli tűzhányó működni kezdett. A kráterből hatalmas lángsugarak törnek elő és láva folyik alá. Déltől kezdve a hamueső éjszeli sötétséget okoz a tűzhányóhegy környékén. Az elmúlt éjjel megdőbentő látványt nyújtott a kráterből a magasba hatoló lángtenger. A szokatlan erővel megkezdődött erupció a négy évvel ezelőtti katasztrófa megismétlésére enged következtetni.

— Agrárbankok fuziója Budapesten. Budapestről jelentik: Pénzügyi körökben élénken foglalkoztatja az a hír, hogy a kormány valamennyi földhitellel foglalkozó pénzintézetet egybe akar olvasztani. Mára tisztázódott az a körülmény, hogy csak három bank fuziójáról lesz szó. A Magyar Földhitel Intézet, a Kisbirtokosok Országos Földhitelbankja és az Altruista Bank egybeolvadására fog a legközelebbi időben sor kerülni. A többi agrárintézet megtartja önállóságát.

— Levegőbe röpiült egy amerikai löpőgyár. Newyorkból jelentik: A New-Yersey államban lévő Kenvilleben egy löpőgyár ismeretlen okból a levegőbe repült. A Hercules Powder Compagnie gyártelepén füstnélküli löport állítottak elő. Amikor a gyártelepen teljes üzemmel folyt a munka, hirtelen borzalmas detonáció közben felrobbant a löpőgyár. Két munkás meghalt, hatan súlyosan és huszonnyolcan könnyebben megsebesültek. Az explozió következtében tűz támadt, amely egy szomszédos dinamitraktárt fenyegette. A tűzoltóság inkább pusztulni hagyta a löpőgyárat és minden erejével a dinamitraktár megmentésén fáradozott, mert ha ez is felrobbant volna, az egész városrész pusztulásra okozta volna.

— Hétfőn megkezdik a viadukt ujjáépítési munkálatait. Aradváros gredistei telepén a CFR igazgatósága hétfőn kezdi meg a hirhedi viadukt ujjáépítésének munkálatait. Amint megirtuk, az elmúlt hét folyamán a CFR két delegált mérnöke befejezte előzetes terep-tanulmányait a helyszínen és most már nem lehet ok arra, hogy a munkálatok megkezdését továbbra is halogathassák. A munkálatok megindulásának híre öszinte örömet kelt az érdekel gredistei lakosság körében, amely reméli, hogy a vasuti összekötő hidat még a tél beállta előtt helyreállítják.

— Félmillió vidéki volt Budapesten, de még ennél is nagyobb azoknak a száma, akik szivdobogva várják a Magyar Uriasszonyok Lapja minden egyes számának megérkezését. A magyarizát végtelen egyszerű: a M. U. L.-ban megtalálnak mindent, ami kulturális, művészi és gazdasági igényeiket kielégíti. A lap kiállítása és illusztrációi páratlanok európai viszonylatban is. Ön is meggyőződhet minderről Nagyságos Asszonyom, ha ingyen mutatványszámot kér romániai megbízottunktól: Török János Oradea, Casuta Postala 47.

— Bonok érkeztek az alábbiak címére az aradi pénzügyigazgatóság főpénztárához: Serv. Apelor Reg. 7. 32.800. Popescu Irina 9600. Stamatou Constantin 6800. Oanea Aurel 15.000. Fogvasztási Szövetkezet, Sebis 700, Román Faipari Rt. 3500.

— Étvágytalanságnál, gyomorhurutnál, gasztrikus láznál, bőrekedésnél, emésztési renyhességnél, anyagcserezavaroknál, csalánkiütésnél és bőrviszketésnél a természetes „Ferenc József” kesztrüvíz rendbehozza a gyomor és a belek működését s megszabadítja a testet a felgyülemlett rothadó anyagoktól.

— Ma az alanti gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:

VOITEK: Bulev. Regina Maria.
EERNÁT: Lángá Gará (vasutállomásnál.)
DANCIU: Piata Mihai Viteazul.
BERGER: Calea Saguna.

— Ujabb községtanácsi választások Aradmegyében. Aradmegye 191 községében áll még interimár-bizottság a helység élén. Groza János dr. megyei prefektus a fenti községekben a mai napon kiírta a községtanácsi választásokat, amelyek szeptember hó 17-étől kezdődőleg október hó 25-ig fognak tartani.

— A városi egészségügyi bizottság megrendszabályozza a burgonyával kevert lisztel dolgozó pékmestereket. Aradváros egészségügyi bizottságának legutóbbi ülésén foglalkoztak azzal a jelentéssel, amely megállapította, hogy számos aradi pékmester raktárában olyan lisztet találtak, amely burgonyával volt keverve, holott ezt a tényt az illető pékek elmulasztották a rendeletek értelmében külön cédulácskán jelezni a lisztből sült kenyereken. Az egészségügyi bizottság úgy döntött, hogy a jövőben rendkívül szigorúan fogja megbüntetni azokat a pékmestereket, akik nem tartják be az érvényben levő egészségügyi rendelkezéseket.

— Ezüstlakodalmom. Stengl József volt Neuman-gyári főtisztviselő és neje ma ünnepelték 25 éves házassági évfordulójukat. A házaspárt számos ismerős és jóbarát kereste fel szerencsekívánataival.

— Önbetöréssel vádolják Oradean Fuchs Béla vállalkozót. Részletesen beszámoltunk arról az amerikai izü rablóátmadásról, amelynek során ismeretlen tettesek 530 ezer lejt raboltak el Oradean Fuchs Béla, a Phoenix olajgyár vezérképviselőjétől. A rendőrség széleskörű nyomozást indított az ügyben és egyes híradások arról számolnak be, hogy a rendőrség feltevése szerint Fuchs Béla önbetörést követett volna el. A rendőrségi nyomozás ugyanis képtelen bizonyítékot találni arra vonatkozólag, hogy járt-e ténylegesen idegen Fuchs Béla lakásában. A szobában, ahol a kereskedő vállomása szerint, dulakodás játszódott volna le közte és a betörő között, semmiféle nyomot nem találtak, ami dulakodásra engedett volna következtetni. A rendőrorvos megvizsgálta Fuchs Bélát, akit állítólag leütött a betörő, azonban semmi sérülést nem fedezett fel rajta. A rendőrség tehát nem tartja kizártnak, hogy önbetörést követett el Fuchs Béla. A rendőrségi nyomozásnak mindenképpen ellent mond az a tény, hogy Fuchs Béla előkelő társaságok tagja, vallásos ember, aki jómódban élt és most is jelentékeny vagyona van. Semmi szüksége sem volt az önbetörésre, miután nincsen behizosítva betörés ellen és a pénz, amit elloptak tőle, saját tulajdona volt. Az is valószínűvé teszi az amerikai izü rablóátmadást, hogy nem is olyan régen hasonló módon egy trafikot fosztottak ki Oradean és a rendőri nyomozás akkor is eredménytelen maradt. Oradean érdeklődéssel várják az ügy további fejleményeit.

— A Ritz-tröszt elnöke rejtélyes körülmények között szörnyethalt. Párisból jelentik: Le Touquet fürdőhely egyik szállodájának negyedik emeleti ablakából eddig még fel nem derített körülmények között az uccára zuhant Ludwig Neuman, a Ritz-szállodatröszt 75 éves elnöke és szörnyethalt. A sokszoros milliomos aggastyán, aki angol állampolgár volt, az utóbbi időben álmatlanságban szenvedett. Még nem tudják, hogy véletlenül zuhant-e ki ablakából, vagy betegsége miatt öngyilkos lett.

— Uj rendelet az arany- és ezüstkészítmények forgalmi és luxus-adójáról. A pénzügyminiszter fontos leiratot küldött a pénzügyigazgatóságokhoz, amelyekkel közölte, hogy megváltoztatta az 1934. április 1-én életbeléptetett új forgalmi és luxusadó törvény néhány intézkedését. Az említett új törvény tudvalevőleg hatályon kívül helyezi a luxus- és forgalmiadóra vonatkozó azokat a régi törvényeket, amelyek ez év április elejéig érvényben voltak. Ugyancsak hatályát veszti az 1933. március 30-án ez ügyben kibocsátott 484.325. számú pénzügyminiszteri rendelet is és ezt pótolja a most érkezett új pénzügyminiszteri leirat. Ez az új rendelet azt tartalmazza, hogy a forgalmi és luxusadó törvényhez mellékelte A, B, C, D, E tabellákban részletesen fel nem tüntetett készítményeket is 2-40 százalékos luxusadóval kell terhelni. Eme cikkek közé tartoznak az arany és ezüst érc, arany és ezüst porok, a feldolgozás után visszamaradt hamuk, mindennemű töredékük és az olvasztás alkalmával keletkezett maradványaik, továbbá a nyers ezüst és arany rudakban, vagy tömör állapotban.

— Ünneplik a Gloria trénerjét. Vasárnap két mérkőzés lesz a Gloria CFR. pályán, ahol egy régi aradi futballistát, Stoffa Sándort, a Gloria trénerjét ünneplik jubileuma alkalmából. A két mérkőzés, amelynek keretében az AMEFA játszik a Hakoah-val, valamint a Gloria CFR. másodosztályú válogatottja lép pályára, Stoffa Sándor jutalomjátékaként folyik le. Arad sportközönsége meleg ünnepelésre készül.

Letartóztatták a budapesti ékszer csalás tetteseit

Négy tagja volt a bandának. Egy táncosnő játszotta a titokzatos bárónő szerepét

Budapestről jelentik: Tegnap jelentették, hogy furfangos módon csapott be két előkelő budapesti ékszerkereskedőt egy jó megjelenésű fiatalember, aki egy csodálatos szépségű fiatal hölgy társaságában, mindkét üzletben nagyobb értékű nyakéket akart vásárolni. A hölgyet a fiatalember állandóan bárónőnek szólította az üzletben és mint utólag kiderült, a lopás is az ékszerkereskedők üzlethelyiségében történt, még pedig egy észrevétlen pillanatban, amikor a kiválasztott nyakékeket hirtelen mozdulattal kicserélték és egy precizen hasonló, hamis kövekkel ellátott ékszert tettek vissza a valódi nyakék helyébe.

tott ékszert tettek vissza a valódi nyakék helyébe.

A rendőrség tegnap előállított több gyanúsítottat, akik tagadtak ugyan, de a körülményekből biztosra lehetett venni, hogy ők az ékszertolvajok. A bandának három tagja van: Grosz Sándor, Gerlóczy József dr. és Darvas Vilmos. A titokzatos bárónő szereplője is ismerősnek tűnt fel a rendőrség előtt és Rákóczy Sári táncosnőt gyanúsították. A táncosnő elő is állították, de lovgajával együtt tagadta a bűnt. Végül is barátja, Grosz Sándor megtört és bevallotta, hogy tényleg a táncosnő volt a titokzatos bárónő. A banda mind a négy tagját letartóztatták.

— Magyarország miniszterelnökének esküvője. Budapestről jelentik: Ma délután tartotta esküvőjét Nagytétényben Gömbös Gyula, Magyarország miniszterelnöke. A kormányelnök első feleségét, Gömbösné-Reichert Margitot vette ismét el és az egyházi szertartást Raffay Sándor református püspök végezte. Tanúk: Darányi Kálmán miniszterelnökségi államtitkár és Stranyavsky Sándor képviselő voltak. Az első házasságból a miniszterelnöknek három gyermeke van: a 18 éves Ernő, a 16 éves Dóra és a 15 éves Gyula.

— Megfosztják állásuktól az összes osztrák nemzeti-szociálistákat. Bécsből jelentik: A szövetségi kormány az állásától felmentett Rintelen dr. római követ helyébe Steidl dr. trieszti főkonzult nevezte ki. A hatóságok körében az a nézet uralkodik, hogy nem csupán az állami hivatalokból és a városi és községi adminisztrációból kell a nemzeti-szociálista érzelmi alkalmazottakat eltávolítani, hanem a magángazdasági üzemekből is. A közbiztonsági miniszterium utasítására megindult az eljárás az Ensvölgyi gazdasági üzemekben alkalmazott horogkeresztes tisztviselők eltávolítására. A „tisztogatás” egyaránt kiterjed a főtisztviselőkre, az egyszerű alkalmazottakra és a munkásokra. Ausztriában minden nemzeti-szociálista érzelmi egyént meg akarnak fosztani állásától.

Szinielőadás Budapesten — egy hajó fedélzetén

Budapestről jelentik: Nagy előkészületek folynak József főherceg Kolumbus című darabjának előadására, amely a parlamenti épületnek a Dunára néző oldala előtt folyik le, egy hajó fedélzetén. A hajó pontos mása lesz Kolumbus híres vitorlásának, a Santa Mariának. A közönséget a Dunaparton helyezik el. Az érdekes előadást Szentiványi Béla rendezi.

— Testvérgyilkossággal vádolja egy lugoji asszony tizenhárom éves leányát. Lugojról jelentik: Szenzációs ügyben rendelt el letartóztatásokat az ügyészség. Néhány nappal ezelőtt Magdalena Sava lugoji asszony feljelentést tett 13 éves leánya, Livia ellen, aki jelenleg egy Cristen nevű férfivel él együtt. A feljelentésben az asszony közölte, hogy négy évvel ezelőtt, 1930-ban az akkor még kilenc éves kisleány meggyilkolta három éves húgát, majd a holttestet elégette és a hamvakat elásta. Az ügyészség rendelkezésére kiszálltak a jelzett helyen és meg is találták a holttest maradványait. A leánnyal együtt a feljelentő anyát is letartóztatták és most folyik a vizsgálat a gyilkosság körülményeinek megállapítására.

— Jugoszlávia—Románia katonai válogatott 4:3 (2:3). Bucurestiből jelentik: Jugoszlávia és Románia katonai válogatott csapatai futballmérkőzése ma folyt le. A meccsen a jugoszlávok győztek 4:3 (2:3) arányban.

— Öngyilkos lett a budapesti gyógyszerészegyesület elnöke. Budapestről jelentik: A Budapesti Gyógyszerészegyesület elnöke, dr. Hajós Gyula halálos kimenetelű öngyilkosságot követett el. A gyógyszerész többfajta méreggel mérgezte meg magát napokkal ezelőtt és halálát csak ma fedezték fel. Családjá több hete külföldön nyaral, dr. Hajós egyedül tartózkodott lakásán és ennek tulajdonítható, hogy végzetes tettet senki nem vette észre. Az öngyilkos gyógyszerész holtteste több mint kétszer huszonnégy órán keresztül volt a lalásban, amikor a lakók felfedezték az öngyilkosságot.

— MILOTAY ISTVÁN KILÉPETT A „MAGYARSÁG”-TÓL. A LAP TIZENNYOLC MUNKATÁRSÁVAL EGYÜTT. Budapestről jelentik: Rendkívül érdekes esemény híre keltett ma nagy feltűnést Budapest sajtókörében. Milotay István, a Magyarság című napilap főszerkesztője a lap tizennyolc munkatársával együtt kivált a Magyarságtól és új világ címen új lapot indít. A történetek okát illetően számos verzió kelt szárnyra a budapesti sajtóvilágban.

— Butorárverés az aradi elsőkerületi adóhivatal raktárában. Tudvalevőleg egy hónappal ezelőtt árverést tüztek ki az aradi elsőkerületi adóhivatal pénzügyigazgatósági földszinti raktárában levő butorokra, amelyeket azonban az alacsony árak miatt akkor nem adta el a hivatal. Most lapunk utján figyelmeztetik a közönséget, hogy pénteken, e hó 24-én, reggel 8 órakor új árverés lesz és ez alkalommal minden elfogadható áron eladják az adóirtározások miatt elfoglalt butorokat.

Kedvező jelentést

adott ki az ország helyzetéről Auboin francia pénzügyi szakértő

Bucurestiből jelentik: Auboin francia szakértő újabb negyedévi jelentését ma hozták nyilvánosságra. A jelentés a kedvező jelenségek egész sorára mutat rá, így a gabonaárak esésének megállítására, a belföldi ipar fejlődésére, az ércfedezet megerősödésére, a belföldi adósságok végleges rendezésére, valamint a külföldi hitelezőkkel történt megegyezésre. Mindezek dacára, — állapítja meg a jelentés, — a pénzügyi helyzet még súlyos. A kormány intézkedéseket készít elő a Banca Nationala szanálására és a kincstári adósságok rendezésére, ami belföldi kölcsön útján történik. A költségvetési deficit eltüntetésére is történtek intézkedések, azonban a helyzet még mindig nem tekinthető megoldottnak, mindaddig, amíg több vásárlóeszközt kell forgalombahelyezni, mint amennyi adó alakjában befolyik. A monopol helyzetét kielégítőnek mondja a jelentés, amely rámutat arra, hogy a Banca Nationala felerősítette a valuta aranyfedezetét, ezzel szemben a devizakészlet gyenge. Végül kijelenti, hogy konkluziókat csak akkor lehet leszögezni, ha a deficit eltüntetésére szolgáló kormányintézkedések hatása mutatkozik.

— A Cirkusz csillaga Amerikában. Budapestről jelentik: Bill Roose, a newyorki Broadway színház igazgatója Budapestre érkezett és kijelentette, hogy ha török és szakad, Röck Marikát magával viszi, hogy Amerikában is eljátsza a Cirkusz csillaga főszerepét.

URANIA

MA, pénteken egy negyed 8, egy negyed 10 órakor:
Olcsó helyárrakkal! — 100 százalékos németül beszélő hangosfilm!

A fehér apáca

A szerelem, a lemondás és a hitben való megnyugvás himnusza.

HELEN HAYES CLARK GABLE

Jön: Az utolsó négy!

SPORT KÖZLÖNY

Öt meccset tartoznak levezetni szeznonként a futballbírók

Szigoru rendszabályokat léptet életbe az aradi Bíró-Testület

A rövidesen meginduló futbalszezon arra készítette az aradi futballbírók testületének vezetőségét, hogy szigorú rendszabályokat léptessen életbe. A BT vezetősége felszólítja valamennyi tagját, hogy keddig, vagyis folyó hó 28-ig jelentsék be, mely egyesület kötelekébe tartoznak és melyik egyesület, vagy egyesületek részére nem hajlandók mérkőzést vezetni. Ismételten felszólítja a Bírótestület vezetősége a tagokat, hogy a mérkőzéseken csakis sportszerű öltözékben jelenjenek meg, ellenkező esetben büntetésben részesülnek.

Minden futballbíró hetenként kedd este 7 óráig köteles bejelenteni, ha a következő vasárnapra mérkőzést nem vállal.

mert amennyiben a bejelentést elmulasztja, olybá veszik, mint aki rendelkezésre áll s ha a kidelegált meccsen a bíró nem jelenik meg, a legszigorubb büntetésben részesül. Kidelegált mérkőzésről lemondani csakis orvosi bizonyítvánnyal lehet.

Az utóbbi időkben a futballbírók közül

egyesek kvalifikálatlan módon, a nagy nyilvánosság előtt sértően és gúnyosan nyilatkoztak a bírókollégákról, miért is a BT felhívja valamennyi tagjának figyelmét, hogy tartózkodjék nyilvánosan bírótársáról véleményét nyilvánítani, mert aki e rendelkezést megszegi, töröltetik a bírók sorából.

A központi bírótestület legújabb rendelkezése értelmében,

minden futballbíró szeznonként legalább 5 mérkőzést tartozik levezetni,

amit a központ szigorú utasítására, az egyes kerületi testületek a legszigorubb ellenőrizni tartoznak és azokat a futballbírókat, akik nem vezetik le a köteles mérkőzéseket, minden további nélkül törlik a testület tagjainak sorából.

Az aradi BT felszólítja az egyesületeket, hogy a meginduló szezonkezdés okozta munkatorlódás elkerülése végett, bírókérő blankettáikat minden kedden legkésőbb fél 8 óráig nyújtsák be a Testülethez, a bíró-díjak depozitálása mellett, mert a később érkező bírókéréseket a BT nem fogja figyelembe venni.

Felfüggesztették két román kerékpáros versenyzési jogát

Visszakövetelik a pénzüjalmakat a Tour de Roumanie versenyzőitől

Bucurestiből jelentik: A közelmúltban egyik fővárosi sportszaklap és a kerékpáros-szövetség rendezésében lebonyolításra került Románia körüli kerékpáros-verseny látszólag véget ért, de a kulisszák mögötti események, amelyek súlyosan sportszerűtlenek, most kerülnek napvilágra. Corneliu Nitescu, amint ismeretes, a verseny két szakaszán „győzött”, de mint utóbb kiderült, a győzelmeiket azon egyszerű oknál fogva érte el, mivel autóval vitette magát az egyes szakaszok célpontjai elé néhány száz méterrel és itt azután könnyen bekarikázott. Corneliu Nitescu csalafintaságaira rájöttek és a versenyzőt most egy évre felfüggesztették. Hasonlóképpen felfüggesztették három hónapra Stefanov Istvánnak, a CFR kerékpárosának versenyzési jogát, aki, mint a román nemzeti csapat tagja, a román csapat érdekei ellen sportszerűen leállt.

A Tour de Roumaine körüli „zavarok” tisztázására külön bizottságot alakítottak, amely Misu Antonescu, Ioan Bantea és Gheteu Constantinescu kerékpárosok versenyzési jogát, akik ellen különböző „rendellenességek” miatt feljelentések futottak be, felfüggesztette.

A versenyrel kapcsolatosan azonban a legérdekesebb jelenség a szövetségnek azon felhívása, amely szerint felszólítja mindazon kerékpáros versenyzőket, akik pénzüjre-ményben részesültek és továbbra is amatőrök kívánnak maradni, hogy nyereségüzségeiket záros határidőn belül szolgáltatassák be a kerékpáros-szövetséghez. A kerékpáros-szövetségnek ezen felhívásához sok kommentár nem kell. A versenyt a szövetség rendezte egy bucuresi sportlappal karöltve, a szövetség megbízottai mindenütt kísérték a versenyt, látták, tudták, hogy a versenyzők pénzüjalmakat kapnak és most, egy héttel a verseny után ébrednek tudatára annak, hogy az amatőr-versenyzőknek nem lett volna szabad pénzt elfogadniuk. A versenyzők jóhiszeműsége kétségtelen, hiszen a szövetségi emberek személtára kapták a pénzüjalmakat és a legtöbb biciklista azt a néhány lejt, amit kapott,

időközben már el is költötte és miután egyikük sem milliomos, az összeget most már nem is áll módjukban előteremteni.

A hibát a szövetség követte el, amikor még verseny előtt nem tiltotta le a pénzüjalmakat, de most már hibájának ódiáját nem tolhatja át a versenyzőkre,

akiket nem deklaráhat professzionistákká azért, mert jóhiszeműleg — szövetségi asszisztálás mellett — néhány lejt kaptak. A kerékpáros-szövetségnek mindenesetre revideálnia kell álláspontját!

Hat országos uszókord Targumuresen

Targumuresről jelentik: A kerületi uszóbajnokságok során a versenyzők nem kevesebb, min hat új országos rekordot állítottak fel. A legjobb kétségkívül az alig 15 éves Kelemen 200 méteres rekordja, de jó Berta eredménye is, bár idejénél Püllök is jobbat uszott. A rekordok a következők: 100 méteres gyors: 1. Berta CSTM 1 p. 08.3 mp. 200 méteres gyors: 1. Kelemen CSTM 2 p. 38.2 mp. 4x100 méteres gyors staféta: 1 CSTM 4 p. 44.8 mp. 4x200 méteres gyors staféta: 1. CSTM 11 p. 08.2 mp. 100 méteres hölgy gyorsuszás: 1. Izsák Lilly CSTM 1 p. 24.2 mp. 200 méteres hölgy meliuszás: 1. Daróczy Juci 3 p. 36.4 másodperc.

O Öttusa világrekord a stockholmi modern pentatlon versenyen. A Stockholmban lebonyolításra kerülő modern pentatlon verseny negyedik napján, a 300 méteres gyorsuszásban, az előfutamon során, előbb Gyálókai 4 p. 25.6 mp.-re javította az öttusa-uszó világrekordot, majd a negyedik előfutamban az ugyancsak magyar Orbán 4 p. 23.2 mp.-re szorította le. Az összetett versenyben egyébként a svéd Thofelt vezet 18 ponttal a magyar Orbán előtt, akinek 20.5 pontja van. Einwechter és 4. Birk, mindkettő német, 23, illetve 24 ponttal.

Braun Kálmán Bécsben játszik a baiamare-i Phönix csapatában

A bécsi Hakoah, amely Romániában a közelmúltban nagy turát bonyolított le, meccsei során az egyetlen vereséget Bafamaren, a Phönix CSB kitűnő csapatától szenvedte el. A bécsi csapat így a Phönixet meghívta egy Bécsben lejátszásra kerülő revansra, amelyet vasárnap tartanak meg az osztrák fővárosban. A Phönix nagy lelkesedéssel készül első külföldi vendégszereplésére és ez alkalomra sikerült megnyerniök a közelmúltban Franciaországból hazatért Braun Kálmánt, aki a baiamareiek csapatát fogja a bécsi mérkőzésen erősíteni. A vasárnapi bécsi meccs után a Phönix hétíton valószínűleg Linzben játszik.

O A vegyes párosban is győztek Somogyiék Baiamaren. Somogyi Klári, a kitűnő aradi tenniszbajnoknő, mint az Aradi Közlöny megírta, a baiamarei nemzetközi tenniszversenyen megnyerte a női egyes versenyt. Tegnap került sor a vegyes párosra, ahol Somogyi Klári az oradeai Velvárthallal egy párbant, 6:2, 6:4 arányban legyőzte a döntőben a Liszka Manci—Petrovits kettőst. Harmadikok Ternovicsné—Serb és báró Gerliczy—Balás Iván.

O Ujabb nevezések a szövetségi díjra. A szövetségi díjmérkőzéseket eredetileg kilenc csapat bevonásával sorsolták ki, most az Olimpia PTT, valamint a Banatul is benevezett és így ezek bevonásával pótsorsolás válik szükségessé, amelyet, amint a szövetség a pótlólag szükségessé vált sorsolást megejtette, közölni fogunk.

O Alacsony a kapufa. A vasárnapi pályahitelesítések során a CAA-pályán kiderült, hogy a kapufa magassága az egyik oldalon az előírásnál 10 centiméterrel alacsonyabb. A szövetség azonnal utasította a pályatulajdonos egyesületet a rendelkezés kiküszöbölésére és ma azután a pályát rendezésben hitelesítik is. Mindenesetre érdekes, hogy egész bajnoki szezonokat játszottak le szabálytalan kapufával.

O Súlyos vereséget szenvedett az RGMT Lengyelországban. A lengyel turán lévő timisoarai csapat tegnap játszotta le második turameccsét és ezúttal az idej lengyel bajnok SK Ruch-al került szembe, amelytől 7:1 (2:1) arányu vereséget szenvedett. Az első félidőben még tartotta magát a timisoarai csapat, de azután visszaesett és a lengyelek a második félidőben valósággal lehengerelték. Az RGMT egyetlen gólya Reiter érdeme.

O Szláv olimpiai játékok megrendezésének tervét vetették fel jugoszláv sportkörökben, amelyek négyévenként az olimpiász évét megelőző években kerülnek lebonyolításra. A résztvevők Jugoszlávia, Bulgária, Lengyelország és Csehország lennének, amelyek mindegyike több sportág megrendezését kapná meg. Így Lengyelország az atletikát, vívást, teniszt és ping-pongot. Bulgária a kerékpárt, motor- és lovasversenyeket. Csehország a tornát, női sportokat, boxot és birkózást. Jugoszlávia a futballt, az uszást, az evezést és a vitorlázást rendezné. A tervet már valamennyi érdekelt félnek megküldötték és remélik, hogy az első szláv olimpiát már 1935-ben megtarthatják.

Erkölcsostrány a constantai világitótoronyban

Constantából jelentik: A constantai kikötőben tegnap felháborító erkölcstelen merénylet játszódott le. Pop Ion vasuti tisztviselő Marinescu Luxandra urileánnyal sétált a tengerparton. Este felé a tisztviselő és a fiatal leány felmentek a világitótorony tetjére, ahol a fiatalember erőszakoskodni kezdett. A leány hangos tiltakozása felhívta Cretescu tengerésznek a világitótorony őrének figyelmét a tetőn történteke. Felsietett a bostrány helyszínére, majd Poppal történt megbeszélés után ő is erőszakoskodott a kétségbeesett nővel. Az erkölcstelen merénylet után Marinescu Luxandra a tengerbe ugrott, de a tengerész utánaugrott és kimentette. A parton nagy közönség gyűlt egybe, amely, midőn a leánytól megtudta a történtekeket, súlyosan bántalmazta a vasuti tisztviselőt és a tengerészt.

Kényelmes bőrüléses autobusz kirándulás BAIA EPISCOPUL és BAIA FELIX-re.

Indulás augusztus 26-án, reggel 1/2 6-kor, visszaérkezés aznap este 11 órakor. Részvételi díj személyenként 145 lej. Jelentkezés Sándor Iván & Co. sorsjegyirodában, Indulás minimum 20 személy jelentkezése esetén.

Dr. Monay Ferenc Aradon

Megáldom az Önök hatalmát

és megáldom az Önök felelősségét

— *mondotta XI. Pius pápa a hírlapíróknak. — Erdekes részleteket mond el dr. Monay pápai gyóntató a Szentéről — A pápa elhagyta a Vatikánt*

Aradra érkezett rövid szabadságra dr. Monay Ferenc pápai gyóntató, aki esztendő óta a Vatikánban teljesít szolgálatot és évenként Aradon tölti pihenőidejét. Monay Ferenc dr. néhány érdekes részletet mondott el az *Aradi Közlöny* munkatársának a Szentéről, valamint arról a beszélgetésről, amely a szentévi fogadtatás alkalmával a pápa és az újságírók között folyt le.

— A Szentév tartama alatt — mondotta — hívők milliói zárandokoltak a Szent Péter, Szent Pál, Laterani Szent János és Maria Maggiore bazilikákba. Érdekes volt az újságírók körmenete, amelyet Della Torre gróf, az Osservatore Romano főszerkesztője szervezett meg és amelyben nemcsak a római, hanem firenzei, nápolyi, milánói, velencei, torinói, bolognai és más nagy vidéki városbeli hírlapírók megjelentek. Együtt gyóntak, együttes áldozáson vettek részt, majd kihallgatáson jelentek meg a Szentatya előtt.

— Amikor a főkamrás — folytatta Monay dr. — *Caccia Domione* gróf bemutatta az újságírókat, ezekkel a szavakkal vitte őket a pápa elé: „Ime, Szentséges Atya, az ötödik nagyhatalom képviselői.

„Hányadik, ötödik, vagy hatodik...? — fordult mosolyogva a pápa az újságírók felé.

„Szentségeddel szemben — felelte vezetőjük — mi csak utolsók vagyunk.

„Nem így van — tiltakozott a Szentatya — mert lehetnek Önök a hatodik, vagy hetedik nagyhatalom képviselői, de mindenképpen hatalmat jelentenek. Ne feledjék el azonban, hogy a hatalommal felelősség is jár. Megáldom az Önök hatalmát és megáldom az Önök felelősségét. Megáldom a hatalmukat, hogy azt mindig jóra használják s megáldom a felelősségüket, hogy nagy lelki megnyugással mondhasák mindig, hogy hatalmukat jóra használták fel...”

— Megható volt — folytatja a pápai gyóntató — az orvosok felvonulása, valamint az az ájtatosság, amely a világtól elzárva, az Angyalvár melletti Jézus Szive Templomában folyt le, ahol az olasz királyi opera egész személyzete tartotta meg szentévi ájtatosságát. Az opera balettkarának valamennyi tagja háromnapos zárt lelki gyakorlattal készült az ünnepségre.

— A Szentév megszervezése nagy munkát igényelt és ebben a munkában kivették részüket a külföldi lapudósítók — nemzetiségi, vallási, sőt — mondhatnám — világnézeti különbség nélkül. A Szentév befejeztével azután a pápa együttes kihallgatáson fogadta a lapudósítókat, hogy elismerését fejezze ki tevékenységükért. A kihallgatás alkalmával a szokásos áldását adta a megjelentekre, majd — tudva, hogy a jelenlevők között sokan voltak nemkatholikusok és nemkeresztények — így szólt:

— „Vannak, akik az áldást nem fogadhatják el a szó *katholikus liturgikus értelemben*. De azért én megáldom őket, ha nem is a liturgikus áldással,

A Villám-hadosztály

bemutatkozása az olasz hadgyakorlatokon

Rómából jelentik: Victor Emánuel király megérkezett a hadgyakorlatok színhelyére. Mussolini és a király együttesen végignézték a Santerro völgyében a legutóbb alakított „Villám-hadosztály” gyakorlatait. Ennek a hadosztálynak az a szerepe, hogy a lehető leggyorsabban, hegyes terepeken támadásra induljon. Mussolini és a király tízenyolc kilométernyi utat tettek gyorsan a csapatok nyomán.

Az olasz hadgyakorlatok egyik legérdekesebb mozzanata egyébként a „Villám-hadosztály” bemutatkozása volt. Ennek a hadosztálynak minden egysége motorizálva van. Megállapították, hogy a hadosztály sokkal gyorsabban hajtott végre a mozdulatokat, mint a többi alakulatok. A legnehezebb terepen is óránként harminc kilométer gyorsasággal haladtak a motorizált hadsereg ágyúi, tankjai, gépfegyver-osztalai. A hadosztály gyalogsága is motorkerékpárokon jár, úgy, hogy joggal megérdemli a „Villám-hadosztály” címet.

de azzal az érzéssel, amit e szó „bene-dictio” — jó kívánság jelent számukra...

A pápai beszédet általános meghatottsággal fogadták az újságírók.

A Szentatya mostani tevékenységéről Monay dr. kérésünkre a következőket mondotta el:

— Jelenleg Castelgandolfóban pihen a Szentatya, aki most hagyta el először tizenkét év után a Vatikánt. A vatikáni lakást most renoválják. Pihenése alatt is azonban szüntelenül érdeklődik a Szentatya az ügyek iránt, minden reggel kilenc óra körül fogadja az államtitkárokat és a biborosokat, akik a napi ügyekről tesznek jelentést, majd déli 12 órakor nyilvános kihallgatáson fogadja az érkező külföldieket. A vendégeket naponként külön autbuszok viszik Rómából a pápa villájához...

Monay Ferenc dr.-hoz végül kérdést intéztünk az aradi katolikus gimnázium ügyében.

— Aradra érkezésem után hallottam a történelekről — jelentette ki a pápai gyóntató — de minden reményünk megvan arra, hogy sikerül meggyőzni a közoktatásügyi miniszteriumot a nyilvánossági jog visszaadásának szükségességéről és igazságosságáról.

Azt hiszem, rövidesen kedvező elintéztést nyer az aradi katolikus gimnázium ügye.

A pápai gyóntatót, aki aradi működése idején közszeretetet és közbecsülést vívott ki az aradi katolikus hívők körében, számos hívő kereste fel érkezése óta. Monay dr. előreláthatólag néhány hétig marad itthon és szabadsága alatt felkeresi az egyes erdélyi rendházakat is.

„Csodahatásu” Buddha-szobrokkal

csapta be a hiszékeny embereket egy erdélyi szélhámos

Prof. Ady Fayun ezekkel károsította meg áldozatait — Szeansz a márványszobor lábánál

Brailából jelentik: A brallai és galati-i rendőrség egy erdélyi származású „indiai jóst” után kutat, aki számos ember megkárosítása után nyomtalanul eltűnt. A feljelentések lavínáját *Cristea* Maria galati-i urileány indította meg, aki elmondotta panaszában, hogy szerelmese, egy galati-i tisztviselő nemrégiben nyomtalanul eltűnt. Minden igyekezete felkutatására hiábavaló volt. Ismerősei ekkor a városban működő „hires indiai jóst” ajánlották és fel is kereste a fiatal embert, aki *Ady Fayun* indus professzor néven működött. A professzor mindent megígért. Hatalmas honoráriumot vett fel, majd szentélyébe vezette a fiatal leányt, aki szemtanúja volt annak, hogy az „indus professzor” egy hatalmas Buddha-szo-

bor előtt imádkozik, majd vonagló tagokkal terült el a földön a márványszobor lábánál. Néhány perc múlva magához tért, egy kis indus bálványt adott a leánynak, amelyet *Cristea Mária*nak a nyakába kellett akasztania és megígérte, hogy három napon belül szerelmese jelentkezni fog.

A három nap elteltével a tisztviselő nem jelentkezett, mire leány felkereste Prof. Ady Fayunt, hogy visszakövetelje pénzét. Legnagyobb meglepetésére tudomásul vette, hogy az állítólagos professzor eltűnt, mire megtette feljelentését. A nyomozás megállapította, hogy a professzor *Pruteanu* Vasil erdélyi származású fiatalember, aki Galatiban számos embert károsított meg és ezeket vett be esodáshatásu kis Buddha-szobrokért. Kiderült, hogy az indus jóst Brailába menekült, mire értesítették az ottani rendőrséget, amely szintén megindította a nyomozást, Prof. Ady Fayun azonban innen is eltűnt, számos áldozat hátrahagyásával. Kézrekerítésére energikus nyomozás folyik.

Maniu súlyos vádakat

emel Maniulescu ellen a Stewart-ügyben

Bucurestiből jelentik: *Madgearu* ma nyilatkozott a Stewart ügyben és válaszolt *Maniulescu* Mihály ama vádjára, amely szerint egyedül ő felelős az angol utépitési társasággal kötött szerződésért, valamint azért, hogy az államnak most 55 millió lejes kártérítést kell fizetnie a társaságnak.

— Kategorikusan kijelentem és bizonyítani fogom — mondotta a volt pénzügyminiszter — hogy az állam kárért *Maniulescu* felelős, aki kétszerezte emelte fel az eredeti szerződésben szereplő összeget és olyan klauzulákat csempészett be a megállapodásokba, amelyek az államra nézve kedvezőtlenek. Ugyancsak ő követelte a szerződés felbontását, akkor, amikor nem volt miniszter. A parlament megnyitása után egyébként interpellációt terjesztett be a kormányhoz és módot nyújtok a közvéleménynek arra, hogy tisztán lásson a Stewart ügyben.

Hol fordíttassa okmányait?

MITRA I. SÁNDOR-nál!

dipl. jegyző és vizsgázott törvényszéki jegyző, hivatásos FORDÍTÓ, fordításokat eszközöl felelősség mellett a következő nyelvekből: román, magyar, német, francia, angol, olasz, spanyol, orosz, latin, cseh, lengyel, holland, szerb, bolgár.

Arad egyedüli többnyelvű fordító irodája. — Információs iroda. — Bejegyzett cég.

Arad Bulev. Regele Ferdinand 5. Csanádi Bank-palota. Másolásokat és levelezéseket vállal, cégek részére jutányos díjazás mellett. Szegényeknek, munkanélkülieknek kedvezményt nyújt.

HIVATAL: d. e. 9—1-ig.
d. u. 3—7-ig.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Hatósági verseny a nagy terhek alatt sinylődő iparnak...

— Kis gyárat alapító milliárdos állami vállalat —

A szó teljes értelmében *száztéle bajjal kell megküzdnie a belföldi iparnak és kereskedelmének* a minden oldalról fenyegető veszedelmek miatt. Nem elég az, hogy szakkörök megállapítása szerint nálunk a kis- és nagyipart ötvenhét féle adó s illeték terheli, hanem legújabbán az állam és más hivatalok sajnálatos versenyt támasztanak, amely meggyengíti az ipar életerejét, elsorvasztja a magánvállalatokat, amelyeknek milliárdokramenő adójából tartják fenn magukat az államok széles e világon. Őszinte megdöbbenést kellett néhány évvel ezelőtt a tizennégyféle autotom üzemi megalapítása, amelyek közül a CAPS (önálló erdőüzem) még mindig óriási károkat okoz a magán-favállalatoknak és fakezéseknek. Remélhetőleg a mostani rezsim tompítani fogja ennek az intézménynek a magánüzemek terhére folytatott nagy versenyét, mert az államkincstárnak sohasem volt annyira szüksége az adóbevételekre, mint most, már pedig a közüzemek nem vesznek részt az állami terhek viselésében.

Közgazdasági körökben most élénk érdeklődéssel tárgyalják azt, hogy ismét új területet akar meghódítani az az állami vállalat, mely ezideig csupán az arany- és ezüstbányák termékeit hozta forgalomba és ezzel óriási jövedelmet biztosított magának. Kétségtelen, hogy ez a vállalat elősegítette az állam aranytermelésének növekedését, éppen ezért kell csodálkoznunk, hogy ilyen fontos feladat mellett még újabb egy kis ipartelep alapítását is tervezi és ezáltal esetleg kimondja a halálos ítéletet három magánvállalat felett.

A Rimma nevű állami aranyvállalat ugyanis megkezdte az előkészületeket, hogy a fémiparban használt fehér cink (cinkoxid) gyártására is berendezkedjen. Ebből a ritka fémanyagból addig, amíg belföldön nem lehetett előállítani, évente csak 120 vagon kellett külföldről behoznunk, mert nálunk többre nincs szükség. Rövid idővel ezelőtt a regátban két gyárat állítottak fel és most rendezik be az erdélyi Baia-Maren a harmadik fehér cinkgyárat. Szakértők megállapítása szerint ez a három gyár kétszáz vagon fehér cinket bír előállítani, tehát többet, mint annyit belföldön el lehet adni. És a Rimma, az évente több milliárd lej forgalmazó állami vállalat mégis beáll most a fenti három kis gyár nagy konkurenciájának, ami miatt ezek a magánvállalatok akár be is csukhatják gyáruk kapuját. Mi értelme van annak, hogy az állam által támogatott vállalatok kenyértelessé tegyenek száz és száz dolgozni szerető munkást és hivatalnokot? Csoda-e, ha így folyton jobban nő a munkanélküliek száma? Az illetékes miniszteriumoknak erélyesen kellene tiltakozni az ilyen törekvések ellen és megvédeni az ezer gondok között küzdő magánvállalatokat a fölösleges hivatali konkurenciától. Lehet, hogy az új vállalatnál néhány befolyásos vagy protekciós ember dusan javadalmazott tiszttséghez jut, de ez mégsem lehet elég ok az új alapításra.

Ez alkalommal rámutatunk arra is, hogy a belföldi ipari érdekképviseletek legutóbbi gyűléseiken *újól szövétték azt az ártalmas rendszert, amelyet az utóbbi években különösen az erdélyi és bánáti városokban és nagy községekben vezettek be.* Ugyanis a takaré-

kosság jelszava alatt a városok vezetőségének egyrésze ugynevezett „üzemműhelyeket” rendezett be, amelyekben a városi intézmények összes ipari munkáit „házilag” elvégzik.

A városi és községi épületek tatarozását, a kórházak, szegényházak, árvaházak és hasonló intézmények lakóinak ételmezését lassankint kiveszik az ötvenhét-féle adóval és taksával terhelt iparosok és vállalkozók kezéből.

Hát akkor hogyan fizessenek ezek a szerencsétlen, sokat tanult, sokat küzdött, a munkában meggörnyedt iparosok városi illetékeket?! Erre kellene teljesen elfogadható választ adni, de olyan választ, amely az ígéreteken kívül munkát és jövedelmet is hoz a dolgozóknak. (*)

= Az összes hivatalok soronkívül intézik el a francia-román gazdasági egyezményből származó exportot. A pénzügyminiszterium általános érdekű rendeletet intézett a vámhivatalhoz, amelynek figyelmét felhívta arra, hogy az új francia-román kereskedelmi egyezményből származó szállítások sima lebonyolítását a maga részéről is épp úgy tegye lehetővé, mint ahogyan más közhatalóságoktól is ugyanezt elvárja. A Nemzeti Bankkal egyetértően elrendelte a pénzügyminiszterium, hogy a francia-román egyezményből származó exportnál az A, B, C jelzésű kiviteli deklarációt nem kell ellenjegyeztetni deviza autorizációval rendelkező bankokkal. De viszont a régi szabályzatok alapján folyó kompenzációs kivitelnél ezután is ellenjegyeztetni kell az ürlapot, a deviza autorizációs valamelyik bankkal, mert a kompenzációs kivitel nem tartozik a kereskedelmi egyezmény hatálya alá.

Elkeseredett panaszok az óriási gyümölcsstermés értékesítésének nehézségei miatt

— Lengyelország nem engedélyez vámleszállítást —

Az ország legdusabb gyümölcsstermő vidékének szőlőtermelői és gyümölcskiviteli cégei nagygyűlést tartottak tegnap, amelyen elkeseredett panaszok hangzottak el a gyümölcs kivitelét megnehezítő külföldi vámok miatt. Az országos tanácskozást Basarabia székhelyén, Chisinauban tartották meg, az ottani Kereskedelmi és Iparkamara épületében és megjelent ott többek között Manoilescu-Strunga földművelésügyi alminiszter is, aki tudvalevőleg legutóbb repülőgépen ment Lengyelország fővárosába, Varsóba, hogy a lengyel piacokon kedvező megállapodásokat kössön gyümölcskivitelünk számára. A gyűlést a chisinaui Kereskedelmi és Iparkamara elnöke hosszú beszéddel nyitotta meg, amelyben részletesen beszámolt az egész ország óriási gyümölcssterméséről és az értékesítés gazdasági jelentőségéről méltatta.

— Rendkívül sok gyümölcsöt bírnánk külföldre szállítani — mondotta többek között, — ha megfelelő szállítási eszközeink volnának, amelyek gyorsan lebonyolítanák az exportot, mert könnyen elveszithetjük régi külföldi piacainkat.

— Itthon is olyan jeleket látunk, — szöjt közbe egy szőlőnagybirtokos, — amelyekből arra következtetünk, hogy potom pénzért akarják tőlünk a szőlőt megvenni.

A kamara elnöke a közbeszólás után továbbra is azt fejtette, hogy a mostani példátlanul nagy gyümölcsstermést racionálisan

VÁSÁRI HIRDETMEYNY:

Országos vásár Pecica község (Arad megye), Állatvásár szombaton, 1934 augusztus 25-én, kirakodó vásár vasárnap, 1934. augusztus 26-án lesz megtartva. 3418

PECICA KÖZSÉG ELŐLJÁRÓSÁGA.

Monacóból irányítják a carasmegyei nagy vasipartelepek pénzügyeit

A volt Steg részvénytársaság több, mint 3 milliárd lejre (440 millió frankra) emelte fel tőkét

Nagyarányu tranzakciót hajtott végre a közeli napokban a Steg néven ismert volt „Szabadalmazott Osztrák-Magyar Államvasut Társaság”, amelynek Európa különböző államaiban hatalmas ipartelepei vannak. Jóval a háború előtt a carasmegyei Resitan, Aninán is olyan óriási iparvállalatokat alapított, amelyek Európa legfejlettebb vasgyáraival versenyeztek. A Steg az évek folyamán megvásárolta a carasmegyei erdőket és bányaterületeket, amelyeken állandóan munkaalkalmat nyújtott a lakosságnak. A volt monarchiának ez a francia alapítású vállalata vasutai és bányaművei révén Romániában még most is jelentékeny szerepet visz, de Magyarországon már megszüntette üzemét.

Azonban nemcsak nálunk, hanem más európai államokban is vannak ipartelepei, amelyeknek vezetését nemrégén központosították a részvénytulajdonosok. Ugyanis holdinggá alakították át, másszóval egyetlen óriási részvénytársaságban összpontosították az összes volt részvénytársaságokat és a holdingot Monacóban jegyeztették be „Companie Européene de Participations Industrielles” (Cepi) néven és alapitóját akkor 26 és fél millió francia frankban állapították meg.

A Romániába érkezett megbízható hírek szerint ebbe a nagy vállalatba most újabb francia és belga tőke kapcsolódik bele, amelynek bevonásával a részvénytőkét 44 millió frankra (több mint 3 milliárd lej) emelik fel. A tranzakció végrehajtása úgy történik, hogy a Steg 175 ezer darab új részvényt bocsájt ki 50 osztrák silling névértékben és ezeket a monacói holding veszi át részvényenként 50 osztrák sillingért, oly módon, hogy új kibocsájtású részvényeiből 17.500 darabot ad át egyenként ezer frankos árfolyamon. A tőkeemelési tárgyalásokat már perfektuálták. A tranzakció lehetővé teszi, hogy elsősorban a romániai ipartelepek részére nagyobb beruházásokat végeztesse és ez által többszáz munkanélküli iparosnak és munkásnak juttatnak kenyeret.

kell értékesíteni és pedig elsősorban a szomszédos államokban.

A többi felszólaló elpanaszolta, hogy Lengyelországban jó áron lehetne a romániai gyümölcsöket eladni, ha Lengyelország leszállítaná a gyümölcs beviteli vámját. Azonban azt a választ kapták, hogy erről szó sem lehet, mert a lengyel kormány minden ország számára egyforma beviteli vámokat állapított meg.

— Elég baj, hogy a román-lengyel kereskedelmi szerződésből hiányzik a legtöbb vámkedvezményes szakasz, — hangzott minden oldalról a gyűlésen.

Néhány szónok felháborodva tiltakozott az ellen, hogy a gyümölcskereskedők szindikátusba tömörülve, kartellszerűen akarják lenyomni az árakat és a szőlő kilóját 3 lejben szeretnék megállapítani. A gyűlés tiltakozását határozta el ez ellen és a gyümölcs kivitelének hatósági előmozdítását sürgette.

= Fantasztikusan sok hal van a Feketetengerben. Constantából jelentik: A halászati társaságok és az amatőr egyesületek közlései szerint néhány nap óta a halak olyan óriási mennyiségben jelentkeznek, amilyenre már évtizedek óta nem volt példa a Feketetengerben. Nemcsak a hivatalos halásztársaságok, hanem a passzionátus halászok is nagy eredményeket érnek el és amiatt a hal ára erősen lecsökkent.

= Megérkezett a rendőrség és a jegyzők fizetése. Az aradi pénzügyigazgatósághoz ma 933 ezer lej érkezett a belügyminiszterium hatásköre alatt működő összes alkalmazottak: rendőrtisztek, rendőrség és a jegyzői kar számára a júliusi fizetés folyósítása céljából.

Budapestre utazó olvasóink figyelmébe!

Az „Aradi Közlöny” Budapestén a következő újságárusoknál kapható:

A „Hungaria” nagyszálloda újságárusánál.

A „Carlton” szálloda újságárusánál.

A Keleti pályaudvar főcsarnokában levő nagy újságbódében.

HIPNÓZIS, VAGY SZERELEM

Anya és leánya egymással szemben a bíróság előtt — Egy nőtartási per bonyodalmai

Budapestről jelentik: A maga nemében is szokatlan nőtartási pert tárgyalt ma a központi járásbíróság. A perben egy kereskedő felesége férjéért saját egyetlen leányával szemben vivja elkeseredett párbaját.

A pert Deutsch Ottóné építész felesége indította férje ellen, kérvén a járásbíróságot, hogy ítéljen meg 400 pengő havi nőtartást. Keresetét a fiatal asszony dr. Vécsey Marcell képviselője utján a következőképpen okolja meg:

— Négy évvel ezelőtt, mint fiatal, 17 esztendő tapasztalatlan leány férjhez mentem Deutsch Ottó építészhez, aki akkor

nálamnál husz esztendővel idősebb volt. Kezdetben harmónikus, boldog családi életet éltünk. Később férjem mind furcsább és furcsább szokásokat vett fel. Férjemnek emiatt több ízben szemrehányást tettem, figyelmeztettem, hogy így közöttünk rövidesen mindent szerelem meg fog szakadni, azonban hiába kérleltem. Végül is hat hétel ezelőtt végleg elhatároztam, hogy otthagynom a Belvárosban levő közös lakásunkat és elköltözöm örökre férjemtől. Ez meg is történt s miután nyilvánvaló, hogy férjem magaviselete kényszerített a közös otthon elhagyására, ezért kérem, hogy a bíróság ítéljen meg nekem nőtartást.

Ezeket adta elő keresetében az alig 22 esztendő fiatalasszony, amelyre a férfi válasziratában páratlanul érdekes választ adott. Kérte, hogy a járásbíróság utasítsa el felesége keresetét.

— Ezt annál is inkább joggal kérem — mondotta a férfi válasziratában — mert egy szó sem igaz mindabból, amit feleségem a bíróság előtt előadott. Nem igaz az, hogy bármely néven nevezendő lelki vagy testi aberrációban szenvednék. Feleségem azért hagyott ott, mert

beleszeretett anyósom második férjébe, az ő mostoha apjába,

aki miatt megszőkött mellőlem s akivel jelenleg is együtt él egy pestkörnyéki villában. Erre vonatkozóan kérem kihallgatni anyósomat, Krayner Edénét, aki mindenben igazolni fogja különös állításomat. De azt is igazolni tudom, hogy én több alkalommal leveleket intéztem feleségemhez, melyekben állandóan kértem, hagyjon fel a mostohaapjával való botrányos együttélésével, jöjjön vissza hozzám, én megbocsátok neki mindent. Ő azonban erről hallani sem akart, sőt leveleimre válaszolva kijelentette, hogy ne molesztáljam, ő többé hozzám vissza nem jön.

Végül is a férfi kérte kihallgatni felesége jelenlegi szakácsnőjét, majd pedig anyósát, akiknek kihallgatását a bíróság elrendelte, de elrendelte ugyanekkor a fiatalasszony kihallgatását is.

Deutsch Ottóné kihallgatása során megismételte a keresetében foglaltakat. Izgalmas jelenetek között tiltakozott az ellen az állítás ellen, mintha ő jelenleg mostohaapjával együtt élne s mintha őmiatta szőkött volna meg.

— A közös szomorú sors hozott bennünket össze — kiáltotta szinte magánkívül Deutschné. — Nem igaz, hogy én elcsábítottam anyám mellől mostohaapját.

Ő azért hagyta ott édesanyját, mert az

utóbbi időben az kibírhatatlanul házastótos lett.

Állandóan veszekedett és féltékenységi jelenségeket rögtönzött vele. Igazolni tudom cselédségemmel, hogy bár ugyanabban a villában lakom, ahol mostohaapám, külön hálószobában alszom és ha találkozunk, az mindig éppen jó hírem érdekében a cselédségem szemeláttára történik. Én férjemet az ő utóbbi időben tanúsított magatartása miatt hagytam ott, nem pedig azért, mert bárkibe is szerelmes lennék.

A fiatalasszony kihallgatása után a bíróság kihallgatja Krayner Edénét, a fiatalasszony édesanyját, aki elmondotta, hogy férje nálánál tizenkét évvel fiatalabb és hogy való az, hogy az utóbbi időben elhidegült közöttük a viszony.

— Szerintem leányom — mondotta Kraynerné — férjem szuggesztív hatása alatt hagyta ott férjét.

Ugyanis már régóta észrevettem, hogy férjemnek tetszik leányom. Azért állítottam, hogy szuggesztív hatása alatt hagyta ott fér-

Zuhant az arany ára a magyarországi pénzpiacon

Lecsökkent a valuta-bűnyök száma. Ujabb csak a külföldiek kerülnek horogra

A budapesti szállodák megteltek, mindenütt exotikus jelzésű autók lehet látni, zsufoltak a fürdők, nyári vendéglők, mulatóhelyek, de a forró nyári napok dacára nagy forgalmat értek el a kereskedők is, sőt a bankokhoz is eljutott egy kicsit az idegenforgalmi konjunktúra szele. Az utolsó időben ugyanis a zároltpengők felszabadítása nem történt olyan mértékben, mint eddig és az idegenek több effektív valutát hoztak magukkal. Ennek következtében a bankok valutapénztárainál, a kereskedelmi életben, jelentékeny mennyiségű különféle bankjegyeket szolgáltattak be.

Miután az idegenforgalom jövőbeni konturjai is biztatóak, remélni lehet, hogy ez az igazi aranydradát továbbra is ömlik a bankok pénztárai felé

A világhíró „Resolute” hajó

egy őszi utazást tesz a nyugati Földközi tengeren. Behajózás szeptember 3-án Nápolyban.

Utirány: Villefranche, Barcelona, Tanger, Lissabon, Vigo La Coruna, Queenstown, Cherbourg. Az utazás szeptember 15-én végződik Hamburgban.

Használja ki az alkalmat egy utazást tenni a világhíró hajón.

Utiköltség Lei 11.550-tól

Kérjen prospektust és információt:

Künstler Utazási és Vizumirodától

ARAD, Bul. Reg. Maria 24.

Félrevezetik Ön t akkor, ha „OLLA” helyett silány utáztatokat ajánlanak. Ne tegye kockára egészségét. Kérje Ön is kimondottan az évtizedek óta elismert és legjobbnak bevált „OLLA” eredeti csomagolásban.

3115

jét leányom, mert tudom férjemről, hogy első-rangu hipnotizőr, mert több ízben produkálta magát társaságokban, ahol mindig leányom volt a médium.

Ezután a bíróság több tanút hallgatott ki, majd a fiatalasszony jogi képviselője kérte a bíróságot, hogy hallgasson meg orvosszakértőt, mert ha igaz az, amit Kraynerné, az anya állít, vagyis hogy leányát mostohaapja hipnózissal tartaná magánál, akkor kell, hogy a bíróság egész más színben lássa a tényállást. A bíróság

elrendelte az orvosszakértők meghallgatását

és csak azután fogja eldönteni ebben a furcsa nőtartási perben: egy házasságtörő asszonnyal áll-e szemben, vagy pedig egy idegbajos nővel, aki szanatóriumba való.

és ez is külön megszilárdítja a pengőt, mint ahogy általában a Nemzeti Bank jó valutapolitikája folytán a pengő a legellenállóképesebb valutának bizonyult és vásárlóereje, szemben egész sereg valutával, nemhogy csökkent volna, de ellenkezőleg, emelkedett. Ha még hozzávesszük a nagyarányú zsir-, baromfi-, szalonna-, gabona-, gyümölcs- és gyapjukivitelt, az ipari cikkek exportját, azt a speciálisan nagy londoni sikert, amelyet az őszibarackkal értek el, a kompenzációs üzleti lehetőségeket, Magyarország külföldi adósságainak csökkenését, a bankok helyzetének javulását, a font és a dollár újabb áresése következtében, ugy akkor mindenképpen érthető, alapos és indokolt a gazdasági körök optimizmusa. De érthető a külföld jó vélekedése a magyar valutáról is.

Egész sereg olyan vételi ajánlat érkezett külföldről a fontosabb magyar mezőgazdasági exportcikkekre, melyekben valuta ellenében keresik ezeket a cikkeket. Ennek folytán a Külkereskedelmi Hivatal lényegesen csökkenteni fogja a kompenzáció ellenében kivihető agrártermékek listáját.

Végeredményben tehát ez a körülmény is hatalmasan megjavítja a pengő pozícióját. Nagy része van a magyar termékek iránti kereslet megélénkülésében a termékek minőségi feljavulásának. Így például Londonból az egyik legnagyobb exportcég részéről oly nagymennyiségű őszibarack átvételére érkezett ajánlat, amely egymagában meghaladja a budakörnyéki egész ideai baracktermést.

A magyar piacon érdekes momentumok mutatják, hogy a bizalom mennyire megerősödik az egész vonalon és milyen kedvezően itélik meg a pengőt és a pengőn keresztül a gazdasági helyzetet.

Az illegális valutaforgalom teljesen megbukott, aminek egyik szimptomája, hogy a valutarendőrségnek sincs annyi dolga, mint azelőtt, s csak elvétele kerül nyilvánosságra egy-két valutakihágási ügy. Ha vannak ily esetek, akkor is többnyire külföldi alattvalók a szereplői. A helyzet kedvező megítélését is mutatja, hogy az izgalmas osztrák események következtében megrágtult arany ára Budapestén hatalmasan visszaesett.

Valóságos aranykrach volt az utolsó időben, mert például a szinarany ára 5670-ről 5540-re zuhant vissza, tehát 130 pengővel esett aránylag rövid idő alatt, míg a Napoleon-arany ára 34 pengőről 33 pengőre hanyatlott.

Az „Aradi Közlöny” Bucurestiben a következő újságkioszkokban kapható:

„Hotel Stanescu”-val szemben (Str. Regalan.) Calea Victoriei, Picadilly-kávéházzal szemben. Calea Victoriei és Boulevardul Academiei mindkét sarkán.

„Athene Palace” szállodával szemben levő sarkokbódában.

„Grand Hotel”-tel szemben, a főposta sarkán.

3—4 szobás lakások

modern házban, központi fűtéssel,

november 1-re előnyösen kiadók.

Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 388

Benzinkutak, petróleum-mérő ké- szülékek, olajmérők Kálmán A. Részvénytársaságnál, Arad.

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

PÉNTEK, AUGUSZTUS 24.

Bucuresti, 13. Lemezek. 14.40: Könnyű lemezek. 19.05: Rádiózenekar. 20.15: Rádiózenekar. 21.15: Filomen Efim hegedül. 22: Aurelina Nina énekel. 22.30: Szórakoztató lemezek. 23.30: Vendégloji zene. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 10.45: Hírek. 11: Időszéri apróságok. (Felolvasás.) 11.40: Ifjúsági közlemények. (Felolvasás.) 13: Déli harangszó. 13.05: Lakatos Tóni és Lakatos Misi cigányzenekara. 14.30: Mándits szalonzenekar. 16.30: A rádió diákfelőrája. 17: Ivanovics, a kapitány. 8: Leidenfrost Ica énekei. 18.40: Házigomba veszedelem. Schüberszky Károly dr. előadása. 19.10: Sportközlemények. 19.25: Kalmár Rezső és Balázs László szalonkivittettjének műsora. 20.15: Munkásfélóra. 20.45: Liszt Ferenc ismeretlenebb magyar zongoraművei. Major Ervin dr. előadása. A zongorasámokat Stefániai Imre adja elő. 22: Hírek. 21.15: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 23.15: Időjárásjelentés. 23.20: Hanglemezek. — Bécs. 12.30: Lemezek. 14.10: Lemezek. 17.45: Lemezek. 19: Vargha Gyula Chopin műveket zongoráz. 20.30: Nagy zeneszerzők gyermekek számára írt művei. 21.35: Wilde: Bunbury, kétfelvonásos vígjáték. 23.35: Vonósnégyes 0.15—2: Lemezek. — Belgrad. 19.30: Népdallemezek. 19.40: Pinterovics Eugénia dalestje. 20.20: Rádiózenekar. 22.45: Lemezek. 23: Vendégloji zene. 23.55—0.30: Táncclemezek. — Berlin. 14.15: Cigányzenekarok lemezei. 15.15: A breslauer rádió tarka zenedéutánja. 19.30: Andersen bariton négy. Schoeck- és négy Pfitzner dalt énekel. 22.10: A rádió tarka zenés estje. 23.50—2: Éjféli kabaré táncczenével. Lemezek. — Kassa. 12.30: Rádiózenekar. 13.30: Lemezek. 14.30: Lemezek. 18.55: Tamburazenekar. 19.50: Lemezek. 21.35: Rádiózenekar. — Königsberg. 13—15.30: Lemezek. 17: Kis rádiózenekar. 19.50: Katonazene. 22.10: Három évszázad történelmi indulói. — Leipzig. 7.25: Könnyű zene. 13: A lipcei hangszernégyes könnyű zenéje. 14.10: Bach-, Glink-, Händel- és Mozart lemezek. 16: Brahms dalok (alt.) 17: Drezdai filharmonikusok. 19.20: Lipcei szimfonikusok. 21.10: A német rádióállomások zenekarának lemezei. — Milano. 12.30: Vegyes zene. 13.30: Lemezek. 14—15.15: Kamarazene. 14.30: Lemezek. 18.10: Cisbanai szoprán és Cautelmo tenor hangversenye. 21: Lemezek. 21.45: Háromfelv. vígjáték. Utána lemezek. — Pozsony. 11.25 Magyar hírek. 14.30: Német és magyar hírek. 18.40: Lemezek. 19.15: Magyar műsor. — Varsó. 13.10: Népszerű lemezek. 14.05: Könnyű zene. 13.16: Lemezek.

18.30: Günsberg H. zongorázik. 20.15: Hupert mezzoszoprán dalestje. 20.35: Könnyű lemezek. 21.12: Szimfonikus zenekar. 23.15: Táncczene.

SZOMBAT, AUGUSZTUS 25.

Bukarest, 13: Lemezek. 14.40: Könnyű lemezek. 19.05: Motol-zenekar. 21.15: Rádiózenekar. 22.20: Rádiózenekar. 23.30: Zene. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána hanglemezek. 10.45: Hírek. 11: Az időváltozás megérzése. (Felolv.) 11.40: Mai kis lexikon. (Felolvasás.) 13: Déli harangszó. 13.05: Mosvay-trió. 14.30: Kelemen Klára zongorázik. Szathmáry Margit hegedül. 17: Ezerester műhely. 18: Magyarországi Hirlapterjesztő Munkások Dalárdája és a Kőbányai Vas- és Fém munkások Dalárdája. 19: Mit üzen a rádió. 19.35: Hang lemezek. 20.25: Turchányi István előadása. 21: Részletek Nagypál Béla és Vincze Zsigmond operettjeiből. Előadja Kármán Gizi, Szücs László és a Budapesti Hangverseny Zenekar. Vezényelnék a szerzők. 22.20: Hírek. 22.40: Magyar Imre és cigányzenekara muzsikál. 23.50: Bertha István szalonzenekara. — Bécs. 13: Állástalanok zenekara. 15.10: Művészlemez. 16.45: Fúkar Gusztáv bariton énekel. 18.15: Rádiózenekar. 20.15: Mozart: Don Giovanni, kétfelvonásos opera a salzburgi ünnepi játékházból. 23.50—2: Az állástalanok zenekara. — Belgrad. 20: Dimitrijevic Milán hegedül. Geraszimovko Demeter zongoráz. 20.45: Lemezek. 21.30: Rádiózenekar. 0.30—1: Táncclemezek. — Breslau. 6: Dal, jelmondat, lemezek. 7: Torna, bányászzenekar, könnyű zene. 19.20: Gulau énekesnő énekel. 20: Harangszó. 20.30: A jövő hét műsoráról lemezekkel. — Kassa. 18.55: Népszekások; dalok, történetek közvetítése Bártfáról. 19.55: Magyar hírek. — Köln. 18.15: A Hitler ifjúság éneke és zenéje. 20: Táncczenekar. 21.15: Tarka zenés félóra. 21.45: Vidám jelenetek zenével. 22.40: Tarka zenés-est. 23.30—2: Kamarazenekar és moziorgona, könnyű és táncczene. — Königsberg. 12.30—14: Szórakoztató zene. 14.05—15.30: Lemezek. 17: Kis rádiózenekar. 20.05: Friebe basszus Schubert-, Schumann- és Brahms dalokat énekel. 20.05: Schmidt Lili zongoráz. 22.10: A danzigi színház zenekarának operettestje énekszólattal. — Milano. 12.30: Vegyes lemezek. 14—15.15: Trió. 14.30: Lemezek. 18: Lemezek. 18.20: Táncczene a torinói Pagodából. 21: Lemezek. 21.45: Gomez: Guarany, négyfelv. opera. — Pozsony. 11.25: Magyar hírek. 14.40: Német és magyar hírek, időjárás, lemezek. 19.15: Magyar műsor. 21.35: Bachlett Rudolf dalestje. 22.05: Az állástalanok szalonzenekara. 23.15: Magyar hírek. — Varsó. 13.10: Jazz. 14: Népszerű lemezek. 17: Táncczene. 18.25: Olga Olga szoprán és Weissis tenor hangversenye. 20.15: Táncc- és dallemezek. 21.40: Sabranska Emma énekel. 22.12: Rádiózenekar. 23.10: Kávéházi táncczene.

Olcsó lesz bucaresti tartózkodása,

ha elutazása előtt

„Europa“-hotel és étterem-szelvényfüzetet vásárol.

Szobák elsőrendű szállodákban, reggeli, ebéd és vacsora szabad választás szerint a legjobb bucaresti vendéglojokban. — Az árakban az összes borralalók bennefoglaltatnak.

Szelvényfüzetek kaphatók:

a Sándor (EUROPA) hivatalos menetjegyirodában

Bulev. Regina Maria 10.

A megyei prelekturával szemben. 465

CONSUM tagok készpénzzáron 6 havi részletre vehetnek részt.

A szerkesztésért:

Dr. STAUBER JÁNOS

felel.

NYILTÉR.

E rcvát alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik szeretett férjem és drága édesapánk

Havancsák József

temetésén megjelentek, megjelenésükkel fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, sirjára koszorút, virágot helyeztek, valamint a Gutenberg dalárda, fogadják őszinte köszönetünket.

A gyászoló

3414 Havancsák-család.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Egy apróhirdetés **20 lei.** Minden további ára 10 szóig csupán **10 szó 2 lei.** :- szó 2 lei. :-

Az apróhirdetések előre fizetendők.

Apróhirdetéseket este **9 óráig** vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

HÁZASSÁG.

VIDÉKEN, teljesen berendezett több szobás lakással, háztartással, önálló izr. kereskedő, 45—50 éves szintén önálló, teljesen független, intelligens, egészséges nőgy ismeretséget házasság céljából keresi. Mindenre kiterjedő, életkor megjelöléssel, pontos címmel ellátott érdeklődő — lehetőleg sajátkezű — értesítést „Szerencse 1934.” jelígre az Aradi Közlöny kiadójába kéri. 3416

ALKALMAZÁS.

PERFEKT vas- és vizondoláló kiegészítőt keresek. Braun György, Brad. 3405

LAKÁS.

KIADÓ 1—2 személy részére különbe- láratu butorozott szoba fürdőszobával esetleg teljes ellátással. Bul. Carol 81. I. em 3250

VÉTEL ÉS ELADÁS.

PERFEKT IMAHELY bérbeadó. Cim Sándor Ferenc könyvkereskedés. 3417

Hidraulikus olajprést és egy 21. „Ganz“-nengerszékot keresek vételre. Eladok 50 HP. indikált félstabil gőzgépet. Közvetítőket díjazom. Ing. Elias Győző Timișoara, IV. Bulev. Duca 27. 3415

Úres vas- és fahordók eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában.

FIGYELEM. Börgarnitúrák 5000 lejű, cseresznye ebédlo. uriszoba, fehér konyha 1800 le, Singer varrógépek, fehér előszoba fal 500 lejű, csillárok-1200, fall órák, márkás zongorák és hegedők, hálósobák 3500-tól, szőnyegek, 6 és 12 személyes ezüst, írógép, schöberli fotel, vitrinek, konyhaszekrények, Meidinger-kályhák stb. — Zálogtárgyakra a legmagasabb összegeket csak az általunk képviselt timisoarai zálogház folyósítja. Meghosszabbításokat legolcsóbban vállalunk „COMISIO” biz. üzlet Bul. Reg. Maria 13. Dácia mellett.

Egy kis Wertheim kassza

Jó állapotban megvételre kerestetik

Cimeket az Aradi Közlöny kiadójába kérjük leadni.

Belváros

aszfaltozott uccájában, közel a rendőrségséghez, magas földszintes ház 1x4 szoba, elő, fürdőszoba, 1x2 és 1x1 szobás lakással, gyümölcsös-kerttel, 400.000 lejért eladó.

Megbízott: Kiss Lajos „URANUL” ingatlanforgalmi irodája, városházával szemben, Bul. Reg. Ferdinand 1., I. em

OKTATÁS.

Internatul de fete evreiesc.

8603 Izr. Leányinternátus felvesz hontlakó növendékeket. Kifűnő ellátás és correpetálás. Prospektust küld: Steiner, Strada Iosif Vulcan 4.

ÜZLETEK.

Társat keresek kevés tőkével szabaldalmazott világ tömegcikk (krajcáros áru) gyártásához. Calea Saguna 118. 3413

KÜLÖNFÉLÉK.

Aranyat, ezüstöt legmagasabb napi áron veszünk. COMISIO biz. üzlet. Bul. Reg. Maria 18.

Vidéki kereskedők I

Gumibooskor (cipő), rádió és zseblámpaelem (Lei 6.50-es) gyári áron kapható. Elemcsere.

„MOTORICA” műszerésznél Arad, Calea Banatului 8. szám. 3419

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelo otthon! Polgári árak! Táviratcím: „HUNGARIOTEL”.

Hirdessen az Aradi Közlönyben!